

PLANINSKI UTRINKI

Številka 39

Februar 2025

Planinsko društvo Brežice

UVODNIK

POROČILA O DELU V LETU 2024

- 02 Beseda predsednice
- 03 Poročila odsekov
- 09 Mladi planinci – MO
- 13 Finančno poročilo

14 PRIZNANJA V LETU 2024

INTERVJU

- 16 Milena Jesenko: Doko Plavšič in Slavko Bibič

BRATI GORE

- 19 Mateja Kus: Prvo desetletje
- 21 Mateja Kus: Kako smo do sedaj »brali gore«

UTRINKI IZ TABOROV, S POHODOV IN OSVOJENIH VRHOV

- 24 Bernard Ivšič: Planinski krožek na Gimnaziji Brežice
- 25 Marko Gramc: Pohodi ob polni luni
- 26 Sara Gregl: Planinski tabor na Celjski koči
- 27 Mojca Šterk: Planinski tabor v Čezsoči
- 28 Svit Čargonja: prehodil sem »Dubovači planinarski put«
- 28 Tadeja Ris Koler: Končno smo osvojili kralja
- 30 Tine Vimpolšek: Torkarji k čudesom narave
- 31 Mija Novak: Eni prvič, eni tretjič
- 31 Nada Opravž: Pot ljubezni
- 33 Laura Rueh: Zgodba o prijateljstvu
- 35 Bojan Jevševar: V naravi pojma krutost in dobrota ne obstajata
- 36 Sandra Kocjančič: Od Prvega do Zadnjega Vogla

NARAVOVARSTVENI UTRINKI

- 39 Tončka Tokič: Naravovarstveni izlet v Krakovski gozd
- 40 Mojca Bogovič: Krivca sta bukov rilčkar in hrastova čipkarica
- 42 Barbara Kink: Jovsi, naravni biser

PO GORAH ONKRAJ NAŠIH MEJA

- 45 Alenka Špan: Tura v visoke ture je uspela
- 47 Danica Fux: Treking po vulkanskih Azorih
- 49 Metka Hrovatič: Treking v Kotijskih Alpah
- 51 Leja Lopatič: Kazbek, moj pettisočak
- 53 Natalija Vahčič: Peru, vulkanski Misti

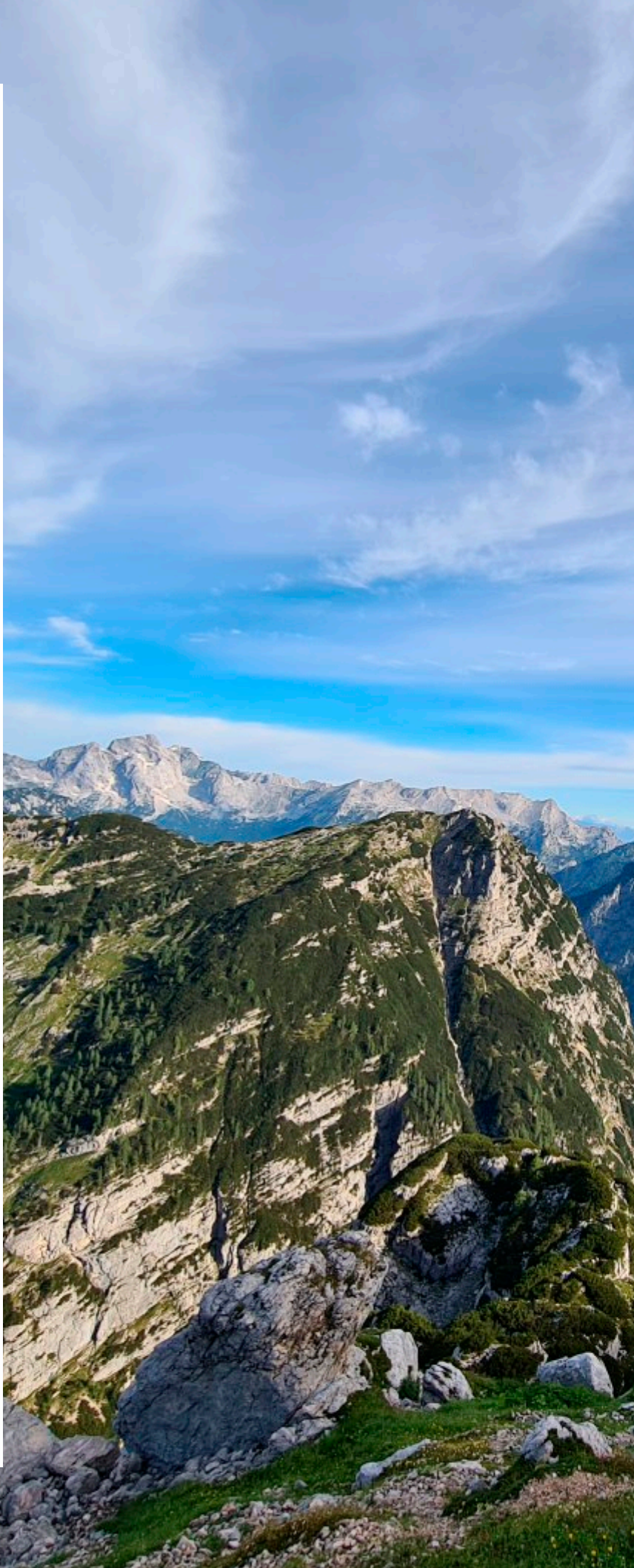
ZANIMIVO, VABLJIVO, KORISTNO

- 58 Jože Prah: Evropske pešpoti
- 60 Izposojen članek: Kaj je pomembnejše starejšim ...
- 62 Šentviška kronika
- 62 Članarina
- 64 Seznam vodnikov s kontakti

PROGRAM DELA V LETU 2025

- 66 Vodniški odsek – vse dejavnosti
- 68 Odsek markacistov
- 68 Naravovarstveni odsek
- 68 Finančni načrt

ZAHVALE

Uvodnik

Posameznik, ločen od vseh drugih oseb, lahko v smereh zunanje aktivnosti opravi le malo ali nič. Z drugimi mora tvoriti kombinacije, razporeditve, harmonijo in soglasja; in uporabljati pravo okolje in stvari; in pritegniti k sebi druge, s katerimi mora sestaviti kombinacije, zato da bi se stvari opravile.

William Walker Atkinson

Zapisana modrost, spoznanje ali kar dejstvo velja za vsako najmanjšo življenjsko skupnost – družino, razred učencev, delovno organizacijo, pa tudi za večje celote, kot so krajevne skupnosti, občine in države.

Vsak posameznik ima lahko veliko znanja in sposobnosti, pa vendar bo k dobrobiti skupnosti prispeval le, če bo znal z drugimi sodelovati, tvoriti kombinacije, ustvarjati harmonijo in soglasja. Zato mora k sebi pritegniti druge ali pa skupina ljudi s podobnimi potrebami pritegne k sebi posameznike – strokovnjake, da bi bilo delo dobro opravljeno in da bi se ideja, znanje in dober namen razširili v širšo skupnost. Tako skupaj dosegamo napredek, zadovoljstvo, olajšanje, s tem pa boljše življenje.

Društva so življenjske skupnosti, manjše ali večje, kjer se povezujemo posamezniki z določenimi znanji, ali pa ta védenja še iščemo in se nadejamo, da homo z vključitvijo v društva lažje prišli do njih. Povezujemo se posamezniki z določenimi potrebami ali preprosto iz ljubezni do vsebin in aktivnosti, na katerih želimo poglobiti svoja znanja, jih deliti z drugimi, najti motivacijo za dejanja, ki jih brez pomoči drugih ne zmoremo. Med posamezniki so tudi taki, ki so pripravljeni védenja, izkušnje in spoznanja prenašati na tiste, ki so neko področje spoznali kot svojo priložnost, pa pri tem še niso našli svojega mesta. Se učijo, iščejo rešitve za svoje težave, iščejo somišljenike, navdih, motivacijo, ne nazadnje pa tudi izkušnje, s pomočjo katerih bi hitreje dosegli cilje in na koncu blagostanje.

Kaj je lažje – učiti se sam ali imeti dobrega učitelja, pripraviti se na maratonski tek sam ali v družbi drugih ljubiteljev teka, osvojiti goro po težko dostopni poti sam ali v družbi izkušenega vodnika? V začetku so še kako pomembni vzpodbuda, podpora in usmerjanje tistih, ki o stvareh že nekaj vedo, kasneje, ko vsrkamo bogastvo izkušenj in znanj svojih učiteljev, vzornikov pa prevzemamo njihovo mesto drugi. In tako je krog sklenjen, neizmerno bogastvo prenašamo iz roda v rod. A je še kaj lepšega in bolj izpolnjujočega?

V tem duhu je bilo – in verjamem, da še bo – aktivno tudi naše društvo. Vsem, ki ste gradili društvo od ustanovitve v letu 1950 in zadnjih osem let pod mojim vodstvom, hvala. Novemu vodstvu PD Brežice pa želim, da skupaj z vsemi člani društva zakoraka napredku in smelim podvigom naproti.

Anica Hribar, predsednica PD Brežice 2017–2025

Poročila 2024

Poročilo predsednice

Društvo je v letu 2024 zaživel v svoji najboljši različici, kar se tiče izvedbe različnih programov. Bogat program, ki smo ga po zaslugi mlajših članov prvič objavili v skupni tabeli in ga natisnili kot zgibanko, priča o razsežnosti naše dejavnosti. Takšnega števila aktivnosti, kot jih opravimo v PD Brežice, ne predvideva aplikacija Planinske zveze Slovenije. Možnost poročanja se namreč tam konča pri 100 opravljenih akcijah, če smo jih opravili več, jih ne moremo vpisati. Tako vsako leto poročamo o 100 aktivnostih, čeprav jih opravimo bistveno več. V preteklih letih sem pisala na PZS in predlagala, da omogočijo društvom poročanje o vsem opravljenem delu. Žal se ni premaknilo nič, zato sem tudi prenehala pošiljati predloge. Očitno je, da je Zvezi vseeno, kolikšno število sporočimo.

Naši PZS je očitno tudi vseeno, ali lahko planinci slovenskih društev še prenočujemo v naših kočah. Še posebej tistih bolj obljudenih okoli dvatisočakov. Z rezervacijskim sistemom smo prisiljeni rezervirati koče za poletni čas že več kot pol leta vnaprej, saj si organizatorji iz tujine že takoj v začetku leta rezervirajo praktično vse posteljne kapacitete.

Tudi glede parkiranja je naš alpski svet postal državljanom Slovenije skoraj nedosegljiv. Parkirnina 25 evrov na dan na izhodiščih za vzpone na visoke hribe, za katere potrebuješ vsaj dva dneva, je oderuška cena. Seveda bi bilo prav, da uporabljamo javna prevozna sredstva. Ampak tisti, ki poznamo realnost našega javnega prevoza, vemo, da bi morali planinci iz Brežic odpotovati že dan prej, kot je načrtovana tura, saj bi z

vlakom in nato avtobusom porabili vsaj pol dneva, če bi imeli srečo z zvezami in bi potovali brez zamud. Potem hoja do izhodiščne koče, dva dni za vzpon in nato še en dan za pot domov z javnimi prevoznimi sredstvi. Nekaj članov se je že obrnilo name s prošnjo, ali lahko kot društvo kaj storimo glede oderuških cen parkirnine. Ker vem, da bom prejela vsaj deset razlogov, zakaj Zveza pri tem ne more storiti nič, niti ne bom poskusila.

Vodenje društva terja opravljanje številnih administrativnih nalog. V klasičnih društvih vse to delo opravljamo prostovoljci. Koliko je že dela s pobiranjem članarine in vpisovanjem potrebnih podatkov v aplikacijo Naveza. Koliko obveznosti s prijavo na različne razpise in potem pisanjem poročil, da za naše aktivnosti dobimo kaj denarja ... Zahteve razpisovalcev pa so vedno obsežnejše.

Letošnje poročilo je moje osmo po vrsti, saj zaključujem svoj drugi štiriletni mandat predsednice društva. Odločila sem se, da po osmih letih zaključim, saj menim, da je potrebno vodenje prepustiti mlajšemu rodu. Velikokrat ni bilo enostavno, še posebej tri leta v času covid epidemije. Pa vendar smo našli načine, da smo tudi v tistih težkih letih opravili veliko izletov. Bistvena sprememba, ki smo jo dosegli v tem času, je, da smo poiskali cenejše društvene prostore in racionalizirali še nekatere druge stroške poslovanja društva. Izobrazili smo kar nekaj novih vodnikov ter markacistov in se dogovorili s podjetjem Stemat, d.o.o., ki ga vodi družina Kržan (vodnik Franci in načelnica NVO Olga), da lahko v njihovih prostorih brezplačno skladiščimo našo

taborno opremo. Ponovno smo pričeli s planinsko skupino na OŠ Brežice, ki je pred tremi letih zamrla, sedaj pa oživela z mentorico Hedviko. Letos se veselimo pričetka dela skupine planincev v Gimnaziji Brežice pod vodstvom mentorja Bernarda, ki smo ga za to delo poslali tudi na usposabljanje.

V tem času se je poleg skupine Torkarji, ki ima dolgo tradicijo, oblikovala še skupina Navihanci pod vodstvom vodnice Mije. Toni je na pobudo starejših planincev in ob pomoči Darinke pričel z organizacijo poletnih taborov za starejše. Novost v zadnjih osmih letih je tudi vsakoletni otroški tabor, ki ga organizira in izpelje vodnica Natalija, z vodnikom Matejem pa smo sodelovali pri izvedbi tabora za mlade OUTSIDER.

Zanimiva aktivnost, ki se je oblikovala ob 70-letnici društva, je 70 vzponov. Vzpone opravlja vsak sam, beleži in vzpodbuja pa k uresničitvi cilja vse prijavljene vodnik Bojan. Vsako leto se potrebno število vzponov poveča za enega, toliko kot pač ima društvo let. Akcija poteka letos petič zapored.

Med novosti sodijo tudi pohodi ob polni luni pod vodstvom Urške, Karmen, Marka in Filipa. Letos septembra so bili pohodi organizirani zadnjič. Kandidatov za nočne vzpone ni bilo toliko, da bi z njimi nadaljevali, sem pa hvaležna vsem, ki so bili pripravljeni pohode voditi. Je pač tako, da se morda neka akcija izpoje, ko pa bo prišla na misel komu kakšna nova, jo bomo v društvo gotovo podprli.

Pomemben dosežek je nakup taborne opreme in nakup osnovne opreme za visokogorske ture za člane. Potrebno opremo za vodenje so dobili tudi vodniki in letos še markacisti. Torkarjem smo zagotovili prenosni defibrilator, ki ga do sedaj na srečo ni bilo potrebno uporabiti.

Pa pogledjmo, kaj smo počeli v letu 2024.

Občni zbor in program dela

Opravili smo ga 2. februarja v prostorih OŠ Brežice. Zbor je potekal v prijetnem vzdušju in odličnem vodenju delovnega predsedstva, ki ga že nekaj let vodi delovna predsednica Monika Volk. Hvaležni smo ji za izvedbo te naloge, ki je zanjo že rutina. Za prijetno druženje ob dobri hrani so poskrbele kuharice šole in članice Torkarjev, ki so ponovno napekle odlična peciva, vinarji pa priskrbeli vino.

Nekakšen mini zbor mladih članov je potekal januarja na čajanki za mlade planince v OŠ Cerklje ob Krki. Že kar ustaljena praksa je, da Mladinski odsek opravi ta del posebej in se posveti tako pregledu opravljenih izletov v preteklem letu kakor načrtom za nove. Običajno pa ob tem opravijo še delček planinske šole, kjer se najprej

preizkusijo v orientaciji, nato pa ponovijo pravila glede opreme in priprave na planinski izlet.

V letu 2024 smo izpeljali vseh pet tradicionalnih pohodov in čistilno akcijo. Izpeljani so bili tudi programi ostalih odsekov in akcija 74 vzponov.

Pred zborom članov smo izdali 38. številko Planinskih utrinkov, decembra pa s Knjižnico Brežice v okviru Alpske konvencije prireditev Brati gore. Prireditev je bila posvečena pustolovskemu podvigu v Južni Afriki. Neizmerno smo veseli in ponosni na odlično oceno našega glasila drugič zapored, ki smo jo prejeli od odgovornega urednika Planinskega vestnika.

Tradicionalne prireditve društva

Z odlično udeležbo skoraj 100 pohodnikov (pridružili so se člani PD Škofja Loka) smo januarja izpeljali 18. pohod Po poti slovenskega tolarja. Za veselo vzdušje so ponovno poskrbeli krajanji Osredka ter gostitelj pohodnikov, Ivko. Seveda brez naših članic upravnega odbora, ki so pripravile vse potrebno za okrepčilo po vrnitvi s pohoda, Jožice, Verice in Danice, ne bi šlo.

39. pohod po Brežiški planinski poti je tradicionalno potekal konec marca, dva dneva pred pohodom pa je Odsek za varstvo gorske narave izpeljal čistilno akcijo po planinskih poteh.

47. pohod Po poteh Brežiške čete oktobra je tokrat potekal po obronkih gozdov in vinskih goric v Pišecah, dan prej pa je bil pohod organiziran tudi za osnovnošolce.

Novembra smo 40. Martinov pohod preživeli med gorjanskimi vinogradi in ga ponovno zaključili z Martinovo gostijo na turistični kmetiji Zdenke Mirtek in Ivana Urbanča. Tudi tokrat je bil program navdušujoč, ravno tako odlična hrana in dobra kapljica. 54 udeležencev z gosti iz PD Pošta Telekom Ljubljana je užilo lepote in dobrote cvičkove princese in kralja cvička.

Leto smo, kot tradicija veleva, zaključili s tradicionalnim 30. nočnim pohodom na Cirknik. Roman Ozimc in Mija Novak z Navihanci so poskrbeli za vmesno in končno okrepčilo na Žejnem in pri planinskem bivaku na vrhu Cirknika.

Tudi planinski večeri so v letu 2024 živeli. Obisk izpeljanih je bil dober.

Med tradicionalno prireditev lahko štejemo tudi Brati gore, prireditev, ki jo organiziramo skupaj s Knjižnico Brežice in je bila letos osma zapored, ter akcijo 74 vzponov, ki smo jo opravili petič.

Članstvo

Število članov je v letu 2024 po vrstah članstva:

Vrsta članarine	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	28	32	31	27	11	13	17	24
B	296	316	318	315	257	277	292	272
S+Š	24	20	20	23	22	28	19	23
P+O	92	103	100	99	44	86	103	112
Invalidi	0	0	0	0	2	2	3	2
								3
Skupaj	440	471	469	464	336	406	434	434

V letu 2024 smo nadaljevali z razpisi vzponov ob polni luni na Šentvid, Špiček in Cirknik.

V jeseni je bila akcija zaključena. Morda kdaj v prihodnosti ponovno zaživi.

Druge aktivnosti

- Prijavili smo se na več razpisov za pridobitev sredstev (Obč. Brežice, PZS, ŠZ Brežice).
- Sodelovali smo pri aktivnostih MDO Zasavje in v različnih organih PZS.
- Izpeljali smo tri tabore – junija otroškega, julija družinskega in avgusta za starejše planince.
- Kupili smo nekaj nove opreme za kuhinjo.
- Upravni odbor društva se je sestal na osmih sejah.
- V letu 2022 smo pridobili status društva v javnem interesu, v letu 2023 pa smo bili v skladu s tem uvrščeni med društva, ki se jim lahko nameni del dohodnine za delovanje. Letos smo morali prvič poročati, da bomo status ohranili tudi v bodoče.
- Komisija za priznanja je pripravila predloge za podelitev priznanj PZS.

Vodniki in markacisti

Rednega usposabljanja za vodnike se je udeležil vodnik Franci Kržan. S tem je pridobil podaljšanje licence za delo vodnika.

Na usposabljanje za vodnika druge stopnje smo poslali Marka Gramca. Z uspešno opravljenim izpitom je pridobil licenco za vodenje težjih tur.

Jeseni smo na usposabljanje za mentorje planinskih skupin na šolah poslali Bernarda Ivšiča. Bernard je na

Gimnaziji Brežice že oblikoval skupino mladih planincev in z njimi opravil tri pohode.

Usposabljanja za markaciste sta se udeležila Đoko Plavšič in Slavko Bibič. Veseli smo, da sta okrepila število markacistov, saj je dela z obnavljanjem označb na markiranih poteh, ki so v pristojnosti našega društva, veliko.

Zaključek

Naj zaključim z zadovoljstvom, da je tudi letos nekaj članov društva prejelo pomembna priznanja za opravljeno prostovoljno delo v preteklih letih.

Izpostavljam Toneta Jesenka, ki je prejel plaketo Državnega sveta za izjemne dosežke na področju prostovoljstva, in Francija Kržana, ki je prejemnik svečane listina PZS. O dobitnikih boste več prebrali v tej številki Utrinkov.

Društvu lahko namenite del dohodnine. Vljudno vabljeni, da se za to odločite. Tistim, ki ste se že, pa iskrena hvala.

Anica Hribar, predsednica

Toni Hribar / Foto Jože Hartman

Poročilo vodniškega odseka

Toni Hribar, načelnik VO

Vse ture v iztekajočem se letu so minile brez večjih poškodb, za kar so zaslužni tako usposobljeni udeleženci kot naši vodniki, ki se jim zahvaljujem za vse varno izpeljane ture in ure, preživete z mislijo na prihodnje poti. Tura se vedno začne z idejo, nadaljuje z načrtovanjem ter konča z izvedbo; v preteklih letih nam je to dobro uspevalo.

Marko Gramc, vodnik 1. stopnje, je nadaljeval izobraževanje za vodnika 2. stopnje. Vse obveznosti je uspešno opravil, podati mora le še poročilo o letni pripravniški turi, ki jo je že opravil pod mojim mentorstvom, ter opraviti že dogovorjeno zimsko pripravniško turo z Matejem. Za uspešno opravljeno pripravništvo mora namreč obvezno opraviti turi z dvema različnima mentorjema.

Predloga o nabavi manjkajoče tehnične opreme za vodnike upravni odbor ni potrdil, čeprav je šlo za manjšo količino opreme, kar se mi nikakor ne zdi v redu.

Poleg številnih izletov smo izvedli tudi nekaj taborov. Pri taboru za odrasle še iščemo optimalno število dni. Z nekaterimi udeleženci, ki so bili zelo navdušeni, smo bivanje v Tolminu podaljšali za en dan, zato bomo v naslednjem letu planirali štiridnevni tabor.

Po daljšem času smo izvedli dvodnevni izlet v tujino, in sicer na tritisočak Säuleck (3086 m) v Avstriji. Izkušnja je

bila zelo lepa, bivanje in hrana pa nič dražja kot pri nas, zato smo z Matejem začrtali v letu 2025 turo na tritisočak Petzeck ali Hoher Sonblick pri naših severnih sosedih.

Program izletov za leto 2025 je bogatejši od prejšnjih za številne zahtevnejše ture. Mnoge smo uvrstili po predlogih članstva, pogrešam pa ture, izvedljive v zimskem času. Tudi število dvodnevnih izletov je kar veliko. Pod vodstvom Francija Kržana smo si zadali obisk Kozare v BiH, gore v sosednji Hrvaški pa sicer že redno obiskujemo po zaslugi Nadje, Bojana in Nuše. V naslednjem letu planiramo med drugim obisk hrvaških Alp – več boste izvedeli iz programa.

Novost za leto 2025 so ture za študente, ki jih je predlagala naša najmlajša vodnica Leja. Upamo, da bo skupaj z obujeno dejavnostjo planinske skupine na Gimnaziji Brežice pod mentorstvom Bernarda Ivšiča nastala mlada skupina, ki bo nadaljevala s hojo in dejavnostjo planinskega društva Brežice tudi v naslednjih letih oziroma desetletjih. Doslej so gimnazijci opravili že tri ture, društvo pa jim bo moralo zagotoviti vodniško pomoč na naslednjih, predvidevam, da glede na njihovo mladost in ambicije, težjih turah.

Svojo vlogo načelnika VO bom predal mlajšemu in sposobnemu načelniku Marku Gramcu, če se bo zbor članov s predlogom strinjal. Ker ne dvomim v potrditev, mu želim, tako kot vsem udeležencem akcij PD Brežice,

veliko zdravja, brez zapletov izvedenih tur pa vselej varen korak.

Številčna preglednica aktivnosti v letu 2024

Aktivnosti	Načrtovano	Izvedeno	Neizvedeno	Št. udeležencev
Pohodi	8	8	0	383
Izleti	37	27	10	306
Torkarji	40	40	0	1145
Navihanci	29	29	0	291
Izleti samo mladi	6	6	0	155
Naravovarstvo	3	2	1	28
Tabori	3	3	0	129
Ture iz taborov	17	17	0	327
Pohodi ob poln luni	30	18	12	63
Srečanja	2	2	0	40
Čakanka	1	1	0	30
Skupaj	176	153	23	2897

V preglednici niso upoštevani izleti, izvedeni v taborih, in izleti MO. Nekaterih aktivnosti nismo mogli izvesti zaradi slabega vremena ali premajhnega števila udeležencev iz istega razloga.

Foto Jože Hartman

Skupina Torkarji

Darinka Suša

Torkarji smo do konca leta 2024 opravili 40 pohodov, na katerih je bilo 1145 pohodnikov. Povprečna udeležba je bila 29 udeležencev na pohod. Vse načrtane pohode smo tudi realizirali. Včasih nam je sicer vreme ponajgajalo, pa smo program ustrezno prilagodili.

Najpohodniki v letu 2024 so:

1. mesto Darinka Suša in Francka Vimpolšek	38 pohodov
2. mesto Meri Zupančič	37 pohodov
3. mesto Marija Kopinč	36 pohodov

Skupina Navihanci

Mija Novak, vodnica

Navihanci smo v letu 2024 hodili 26 dni po različnih delih Slovenije. Nekaj izletov je bilo namenjenih tistim, ki delajo Zasavsko ali Slovensko planinsko pot, en dvodnevni izlet je bil po Julijani. Hodili smo od Bleda čez Pokljuko do Bohinja. Drugi dvodnevni izlet je bil po Haloški planinski poti od Ptujске gore do Rudijevega doma pod Donačko goro in nazaj. Štiridnevni izlet smo namenili delu Slovenske planinske poti od Hleviške planine do Javornika čez Trnovski gozd.

Naši izleti v povprečju trajajo pet do šest ur, število udeležencev je različno, v povprečju pa nas je šest. *Dva člana skupine sva končala Slovensko planinsko pot.*

Sveta Jedit / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

Akcija 74 vzponov: Kol'k'r vzponov tol'ko let ...

Bojan Jevševar

V preteklem 74. letu društva smo nadaljevali projekt štetja vzponov – kolikor let ima društvo, toliko vzponov je treba opraviti. Evidentiranih osvajalcev je bilo 14. Vse člane vabimo, da se vključite v akcijo in v letu 25 opravite 75 vzponov. Vsak udeleženelec mora ob koncu meseca sporočiti število osvojenih vrhov, da na spletni strani PD lahko objavljamo mesečno evidenco.

Kot vsa leta akcije je rekorder zopet Alojz Mlakar, ki s svojimi vsakodnevnimi vzponi za nekajkrat preseže ciljno število. Tesno za njim je bila pri njenih letih neverjetna Danica Fuks, ki pa je doma, pri gospodinjskem opravilu doživela pred koncem leta grdo nesrečo. Upamo, da bo do pomladi lahko začela znova šteti svoje letošnje vzpone.

Tistim, ki se redno udeležujete društvenih izletov, bo za letošnje število potrebno le še enkrat na teden osvojiti najbližji vrh. Število predstavlja tričetrstoletje delovanja našega društva.

Skupaj smo opravili 1514 vzponov na različne vrhove v Sloveniji in sosednjih državah. Šteje vsak vrh, ne glede na višino, od Šentvida do Everesta. Resničnost podatkov pa prepuščamo osebni etiki vsakega udeleženca.

2024	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Avg	Sep	Okt	Nov	Dec
	124	146	129	132	132	125	155	144	94	129	102	102

Zmagovalci 2024

Andreja Jazbinšek
Danica Fuks
Darja Sever
Jerca Jevševar
Karmen Brudar
Nataša Resnik
Nuša Hribar
Tadeja Ris Koler
Alojz Mlakar
Bojan Jevševar
Ljubo Koler
Mitja Dedukič
Martin Jevševar
Samo Zorko

Akcija – Mičo, Laura, Doko / Foto Meho Tokić

Naravovarstveni odsek

Olga Kržan, načelnica

V letu 2024 smo organizirali čistilno akcijo po Brežiški planinski poti od Čateža na Cirknik in nazaj do Globočic. Aprila smo obiskali Krakovski pragozd. Izlet »Po sledih vedomca« je zaradi slabega vremena odpadel.

Pohodi ob polni luni v letu 2024

Marko Gramc

Preglednica kaže na manjšo razliko med načrtovanimi in izvedenimi pohodi ob polni luni, tudi število udeležencev se je zmanjšalo, vendar je jedro ostalo in na njem bomo zastavili program za leto 2025.

Pohod	Načrtovano	Izvedeno	Št. udel.
Šentviška gora	11	8	29
Veliki Cirknik	10	5	17
Špiček	9	5	17
Skupaj	30	18	63

Akcija – Mičo, Laura, Doko / Foto Meho Tokić

Odsek markacistov

Mehmed Tokić, načelnik

Markacisti smo se že v januarju 2024 odpravili na ogled poškodb in popravilo bivaka na Velikem Cirkniku. 10. marca smo se udeležili zbora markacistov, 20. marca pa urejali pot Globočice – Čatež.

V aprilu smo izvedli čistilno akcijo na relacijah Čatež–Sv. Vid–Žejno in Čatež–Mrzlava vas–Globočice. Markirali smo Brežiško pot: Sobenja vas – Mali Cirknik–Globočice.

V septembru smo urejali okolico Preskarjevega mlina in čistili podrast ter risali markacije na poti Veliki Cirknik–Laški križ do državne meje s Hrvaško.

Skupaj smo opravili 112 ur dela in prevozili 190 km.

Mladinski odsek OŠ Cerklje ob Krki na Kumu / Foto Mojca Šterk

Mladinski odsek

Mojca Šterk, načelnica

Poleg dveh večjih taborov, otroškega na Celjski koči junija in družinskega v Čezsoči julija, smo mladim planincem ponudili tudi več izletov. Staro leto smo zaključili z nočnim pohodom na Cirknik, novo pa tradicionalno začeli s planinsko čajanko. Najaktivnejša mladinska skupina v občini je na OŠ Artiče. Izletov se udeležujejo tudi učenci iz Cerkelj ob Krki, Dobove in Brežic.

Planinska čajanka in orientacija OŠ Cerklje ob Krki

V petek, 16. 2. 2024, se je v OŠ Cerklje ob Krki zbralo več kot 30 nadobudnih mladih planincev iz Artič, Cerkelj ob Krki in Dobove, ki so uspešno opravili orientacijo po bližnji okolici in se potem še prijetno okrepčali s planinsko čajam in toplo pico. Pozdravile so nas tudi predsednica PD Brežice Nuša Hribar in mentorice Mojca Šterk iz OŠ Cerklje ob Krki, Natalija Vahčič iz OŠ Artiče in Simona Bortek iz OŠ Dobova. Predstavili smo letni program in otroke povabili na otroški in družinski planinski tabor.

Izlet na Lisco

V soboto, 17. 2. 2024, smo se udeležili zimskega planinskega izleta na Lisco. Na pot smo se odpravili z vlakom. Z Brega smo do vrha porabili dve uri in pol, smo se pa v koči zasluženo okrepčali s palačinkami in uživali v topli sončcu in čudovitih razgledih. Vsi mladi planinci so pot zmogli brez težav, tudi naš najmlajši udeleženelec, tretješolec. Bilo je nepozabno.

Orientacija / Foto Mojca Šterk

Pohod na Lisco / Foto Mojca Šterk

Dvodnevni izlet na Šmohor

Prvi skoraj »poletni« vikend smo ljubitelji hoje in narave preživeli na Šmohorju. 14 planincev iz OŠ Artiče in 13 iz OŠ Brežice se nas je z vlakom popeljalo do Laškega, od tam pa smo nadaljevali peš do kočice na Šmohorju, kjer smo tudi prespali. Zvečer smo z lučkami obiskali tri lipe, stare skoraj pol tisočletja. Zjutraj smo se pogumni podali bosu po rosi, pri spustu v dolino pa nam je ostalo še časa za igro v parku, vse po načelu: GIBANJE = ŽIVLJENJE.

Planinski izlet na Golico

V soboto, 18. maja, smo se mladi in starejši planinci PD Brežice odpravili na Golico. Med potjo so nas ves čas spremljale bele narcise. Na grebenskem delu smo občudovali prelepe poglede proti najvišjim vrhovom in reki Dravi. Bilo je zabavno stati v Sloveniji in Avstriji hkrati, saj grebenški del poti poteka po državni meji. Po peturnem pohodu smo si privoščili malico in igro pri domu na Javorniškem Rovtu. Imeli smo priložnost opazovati spretnost bruhalca ognja, najbolj »lušno« pa je bilo na igralih.

Srečanje mladih planincev na Kumu

V soboto, 25. maja 2024, smo se udeležili srečanja mladih Posavja in Zasavja na vrhu Kuma. Avtobus nas je zapeljal do Podkuma, od koder nas je sprva zelo položna, od Malega Kamna naprej pa strma gozdna pot vodila na cilj. Ob poti smo sledili zanimivi in žalostni zgodbi sv. Neže in pastirjev. Na Kumu so nas že čakale orientacijske točke: vozli, markacije, varstvo živali, gozdarska delavnica in male živali. Ko so otroci opravili vse naloge, nas je razveselilo sladko presenečenje – palačinke. Privoščili smo si dobro malico, se naigrali in se počasi vrnili v dolino. Med potjo smo peli in odkrili odtise Nežinih kolen. Še en krasen planinski izlet za spomin.

Tabor v Čezsoči

V Čezsoči pri Bovcu smo od 6.–13. julija 2024 izpeljali tradicionalni Družinski planinski tabor. Zbralo se nas je 54 ljubiteljev narave, ki smo odkrivali čarobne kotičke doline Soče in njene sosednje vrhove.

Nočni pohod na Cirknik

21. decembra smo se podali na tradicionalni, že 30., nočni pohod na Cirknik. Večina je štartala na Čatežu, nekaj mlajših pa nas je začelo na Žejnem. Nebo je bilo jasno in zvezdnato, pot lepa. Roman Ozimc nas je kot vsako leto spet pogostil s toplim čajem in prigrizki, na vrhu pa nas je čakal ogenj, ob katerem smo se pogreli in okrepčali s slastnimi klobasicami, ki jih je pripravila »navihanka« Mija. Naša najmlajša udeleženka je bila stara pet let.

Golica / Foto Natalija Vahčič

Zvonček želja na Boču / Foto Natalija Vahčič

Mladinski odsek / Natalija Vahčič

Mladi planinci na OŠ Artiče

Natalija Vahčič, mentorica na OŠ Artiče

V šolskem letu 2024/2025 stopam kot planinska mentorica na OŠ Artiče z mojimi planinci že v 25. leto pohodniškega delovanja. Počasi, varno in z veliko mero potrpežljivosti se trudim, da jim približam ljubezen do narave, jih učim strpnosti na planinskih poteh in varnega koraka v skupnem druženju. Vsa leta nas na izletih spremljajo starši, pomočniki, brez katerih bi težko izpeljali naše množične obiske vrhov. Nekaj izletov letno izpeljemo kot skupina sami, nekaj v okviru Mladinskega odseka.

V minulem letu smo se tako podali na ducat skupnih druženj, kjer smo spletli lepe spomine in super popotnico za življenje, zavedanje, kako pomembno je gibanje za naše zdravje, ki je še prijetnejše v dobri družbi. **GIBANJE=ŽIVLJENJE.**

S ponosom vsako leto ugotavljam, da se z mano poleg novincev družijo veliko otrok "mojih planincev", ki sem jih svoje prvo desetletje vodila v gore, danes pa kot starši svoje znanje prenašajo nanje in tako ohranjajo netekmovalni, najlepši, najdostopnejši nacionalni šport v poplavi modernih športnih panog še kako živ, smiseln in enkraten. **SKUPAJ ZMOREMO VEČ!**

Pregled utrinkov z naših potepanj:

- JANUAR: Čajanka in orientacija na OŠ Cerklje, kjer smo se družili in iskali skriti zaklad skupaj s planinci drugih šol, se včlanjevali v društvo, dobili priznanja za uspešne podvige in spoznali posebno planinsko opremo.
- FEBRUAR: Sončno nočni pohod na Libno nas je skozi Črno Mlako popeljal na vrh Libne. Štartalimo v soncu in zaključili s svetilkami.
- MAREC: V okviru naravovarstvenega odseka smo se pridružili čistilni akciji, očistili okolico Artič in planinsko pot v gozdu. Pobiranje smeti je za otroke posebno doživetje. Odpadke smo na koncu sortirali v zabojnike.
- APRIL: Na dvodnevem bivanju na Šmohorju smo se družili s planinci iz OŠ Brežice in novo mentorico Hedviko. Tudi nogomet smo igrali in ob ogromnem drevesu zaplesali.
- MAJ: Golica nas je ponovno navduševala z belo preprogo narcis. Mladi planinci se nismo povzpeli na vrh, smo pa obiskali tisti del rastišča, kjer je narcis največ.
- JUNIJ: Ko se pouk konča, se otroški tabor začne. Na poti do Celjske kočice smo podrobno spoznali življenje svetovne lingvistke in popotnice Alme Karlin, na Celjskem gradu podrobneje spoznali njeno zgodbo in kasneje v njeni rojstni hiši poklepetali s strastno raziskovalko njenega življenja, gospo Jernejo Jezernik. Na poti okoli sveta ni imela nahrbtnika in gozdarjev, imela je kovček in pisalni stroj. Letos smo Celjsko kočico napolnili do vsakega kotička, saj nas je bilo več kot 50! Spoznavali smo vsebine planinske šole, večine preživetja v naravi,

ustvarjali, se vozili z bobmi, preizkusili težke naloge v adrenalinskem parku in se povzpeli na Grmado. Na nočnem pohodu smo zaman iskali volkove in lisice, zvezdno nebo nas je obdarilo s čudovitim razgledom. Za mlade smo v taboru skrbeli Sara, Hedvika, Jakob, Dominik, Bojana in Natalija. Zadnji večer smo se družili ob tabornem ognju. Celjska kočča ponuja mladim toliko možnosti za raziskovanje, nanjo potujemo trajnostno: vlak in hoja. Smo se že odločili, da jo naslednje leto ponovimo in nadgradimo z novimi, posodobljenimi aktivnostmi.

- JUNIJ: Grmada ponuja čudovit razgled proti Celju in Pohorju, nanjo smo se povzpeli mimo Pečovnikove kočče.
- SEPTEMBER: Boč je bil letos tridnevna izkušnja za tretješolce, kjer smo imeli planinsko šolo v naravi, spoznali lovske veščine, ob delavnicah raziskovali kamnine, taborni ogenj pa so nam pripravili gimnazijci, ki so sami spoznavali, kako narediti ogenj, in se učili veščin preživetja v naravi.
- OKTOBER: Sveti Rok nad Sevnico je bil zopet super priložnost za druženje s planinci iz OŠ Brežice in njihovo super mentorico Hedviko. Ker nas tokrat ni bilo veliko, le 12, smo si na koncu privoščili obisk slaščičarne.
- NOVEMBER: Spet velika masa radovednih, kako je ponoči v gozdu, se nas je udeležila nočnega pohoda na Šentvid, ki je tokrat ponudil čudovito večerno zarjo.

Otroški tabor / Foto Natalija Vahčić

Zavedanje, kakšen mir, notranjo svetlobo in moč nam ponujajo hoja, raznovrstna skupna doživetja brez tekmovalnosti, svež zrak v nevirtualnem svetu – to so vrednote, ki jih moramo močno negovati v ne vedno spodbudnem sodobnem svetu. Delimo jih z drugimi, ne po družbenih omrežjih, delimo jih skupaj, pristno, v gorah!

Veliki Cirknik / Foto Bernard Ivšič

Planinski krožek na gimnaziji Brežice

Bernard Ivšič, mentor

Na Gimnaziji Brežice je po daljšem premoru znova zaživel planinski krožek. V začetku šolskega leta 2024/25 se je včlanilo 9 dijakinj in dijakov prvih treh letnikov. Opravili smo tri izlete: dva na Veliki Cirknik in enega na Lisco. Pri izvedbi izletov se nam pridruži vodnik društva.

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2024

SALDO NA TRR 1.1.2024	2.619,77	ODHODKI		
PRIHODKI			1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	3.930,70
1. Prihodki od članarin	9.182,65	2. Izobraževanje planinskega kadra	1.070,00
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	4.598,41	3. Stroški planinskega taborjenja	16.600,96
3. Prispevki udeležencev taborov	15.357,20	4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	1.248,25
4. Donacije	800,00	5. Kilometrina (udeležba na občnih zborih, sestankih...)	252,98
5. Sponzorska sredstva	2.000,00	6. Najemnina poslovnega prostora	260,00
6. Drugi prihodki	5.401,15	7. Stroški za delovanje društva	2.126,39
PRIHODKI SKUPAJ	39.959,18	8. Stroški banke za vodenje računa	244,94
			9. Telefonija in internet	143,00
			10. Oblikovanje in tisk Planinskih utrinkov	2.091,96
			11. Drugi materialni stroški	3.810,22
			12. Prevozi udeležencev pohodov	2.705,86
			13. Nakup opreme	1.295,64
			ODHODKI SKUPAJ		35.780,90€
			SALDO NA TRR na dan 31.12.2024		4.178,28

Nevenka Baškovč, finančnica

Priznanja in zahvale planincem v letu 2024

Plaketa Državnega sveta RS za delo v prostovoljstvu **ANTON JESENKO**

Predlagatelj: Planinska zveza Slovenije

Med letošnjimi petnajstimi prejemniki plakete Državnega sveta RS za delo v prostovoljstvu je tudi Anton Jesenko, za izjemen prispevek v okviru opravljanja prostovoljskega dela na področju športno-rekreativne dejavnosti. Rojen je bil v Žireh, diplomiral na učiteljskišči v Ljubljani in nato še na Pedagoški akademiji. Življenjska pot ga je zanesla v Brežice, kjer je leta 1968 postal član PD Brežice, ki mu je ostal zvest do danes. Najprej je planinstvo prenašal na mlade v društvu in na Osnovni šoli Brežice. Postal je član upravnega odbora društva, leta 2000 se je izšolal za planinskega vodnika in tako vse do danes popeljal nešteto planincev po naših in tujih gorah. Krmilo planinskega društva je prevzel leta 2005 in ga 12 let uspešno vodil. V delo društva je vključeval znanje, izkušnje in pobude. Sodeloval je pri izvedbi planinskih šol za mladino in odrasle, bil soorganizator pohoda Po poteh slovenskega tolarja in od vsega začetka sodeloval v okviru festivala Alpske konvencije Brati gore. Posebno pozornost je posvetil sodelovanju zasavskih in posavskih društev.

Jesenko je bil od leta 2012 do leta 2018 podpredsednik Planinske zveze Slovenije. Zdaj vodi Odbor za članstvo pri PZS. Delo Antona je zabeleženo tudi na drugih področjih, naj omenimo samo folkloro in gledališče. Za svoje delo je prejel številna planinska priznanja in leta 2014 oktobrsko nagrado Občine Brežice. Anton je človek širokega znanja in treznega premisleka. Vse delo za planince in planinstvo je opravljal oziroma ga še vedno opravlja prostovoljno in ne moremo sešteti vseh ur, namenjenih prostovoljstvu.

Svečana listina PZS FRANC KRŽAN

Predlagatelj: Planinsko društvo Brežice

Franc Kržan je član PD Brežice od leta 1980 in je velik ljubitelj narave. Več mandatov je bil član UO PD. Izkazal se je kot zelo uspešen planinski vodnik. Je tisti znameniti vodnik, ki ga brežiški planinci poznajo po tako imenovanem Francijevem koraku, kar pomeni: v hrib stopaj počasi, stopinja do stopinje, korak naj bo kratek, ne zaletavaj se. Njegov način vodenja posebej cenijo starejši planinci. Od leta 1990 do leta 2004 je bil načelnik vodniškega odseka PD Brežice. Tri desetletja sodeluje pri izvedbi letnih mladinskih in družinskih taborov, kjer odgovorno vodi načrtovane izlete. Sodeloval je pri izvedbi več planinskih šol za odrasle. V društvu posebej cenijo njegov odnos do meddruštvenega sodelovanja. Poleg vodenja izletov in pohodov skrbi tudi za prevoze planincev. Za planinstvo je navdušil vse člane ožje in širše družine, z ženo Olgo sta v društvu znana kot najaktivnejši planinski zakonski par. Franc Kržan je vedno pripravljen sodelovati in je nepogrešljiva gonilna sila planinstva v občini Brežice. S svojim načinom življenja in delovanjem v PD Brežice vseskozi širi planinsko idejo in več kot štirideset let srčno deluje v korist slovenskega planinstva.

Zlati častni znak ANTON HRIBAR

Predlagatelj: Planinsko društvo Brežice

Anton Hribar je član Planinskega društva Brežice že pet desetletij, več mandatov je bil član Upravnega odbora in član vodniškega odseka PD Brežice, od leta 2016 do leta 2025 pa tudi njegov uspešen načelnik. S svojim požrtvovalnim in konstruktivnim delom je ves čas krepil društvo. Posebej je cenjeno njegovo delo z mladimi planinci, saj že več kot tri desetletja sodeloval in pogosto tudi vodil letne mladinske in družinske taborne. Predaval je v planinskih šolah za odrasle in mlade planince. Sodeloval je v številnih drugih dejavnostih PD Brežice in je zaslužen za razvoj planinstva v občini Brežice.

Slavko Bibič in Đoko Plavšič / Foto Milena Jesenko

INTERVJU

Đoko Plavšič in Slavko Bibič

NOVA MARKACISTA PD BREŽICE

Retorično vprašanje se mi je vsiljevalo, ko sem se pripravljala na pogovor z Đokom Plavšičem in Slavkom Bibičem, novima markacistoma PD Brežice: kdo so tisti, brez katerih društvo ne more opravljati svoje osnovne naloge – ljudi varno voditi po planinskih poteh? Jasno, da so to vodniki in markacisti. Zato vodstva društev tudi skrbijo, da si zagotovijo ustrezno število enih in drugih. To pa ni vselej lahka naloga, kajti gre za prostovoljno delo, plačilo je samo zahvala planincev, ki cenijo njihov trud, hkrati pa si naložijo veliko odgovornost. Pred tem si je potrebno na usposabljanjih pridobiti določena znanja. In ker je naše društvo pridobilo dva nova markacista, je več kot umestno, da je ta rubrika Utrinkov tokrat namenjena njima.

Milena Jesenko

Kandidat za markacista mora imeti najmanj 16 let. Vidva jih imata nekaj več, kako da sta se šele sedaj odločila ojačati število markacistov PDB?

Đoko: S planinci veliko hodim, opazujem in tudi vidim, kaj bi bilo potrebno narediti za bolj varno hojo in s tem tudi boljše počutje pohodnikov. Ker se nikoli ne vsiljujem, nisem bil prej vprašan, ali bi me zanimalo delo markacista. Tako sem res malo pozno pristal v tej ekipi, a nikoli ni prepozno, če je volja.

Slavko: V bistvu sploh ne vem, kako je do tega prišlo. Če se prav spominjam, smo se na pohodu Navihancev o tem pogovarjali in sem se pridružil Đoku, ki se je prvi odločil

za markacista. Bilo je to kmalu po upokojitvi, ko sem postal bolj aktiven v društvih, in med temi je bilo tudi planinsko društvo.

Ali poznata že vse planinske poti na območju, za katerega je zadolženo naše PD?

Slavko: Še ne, sva začetnika, drugače pa že dolgoletna planinca, jaz od malih nog...

Đoko: ... jaz tudi, član društva pa od leta 2013. Obeta se novo vodstvo markacijskega odseka in načrtujemo, da bi spomladi pregledali in očistili vse poti, obnovili markacije, smerne table. Midva še ne smeva uporabljati

motorne žage, ker sva šele markacista A kategorije. Slavko: Kjer bo treba uporabiti motorko, bosta pomagala Marjan in Mičo, ki sta usposobljena za ravnanje s takim orodjem in imata licenco višje stopnje.

Na spletni strani Komisije za planinske poti sem se poučila, kako je s temi kategorijami markacistov, in pripravila povzetek za naše bralce. Sta vidva že imela »ognjeni krst«?

Doko: Jaz že. Od Globočic na Veliki Cirknik in naprej na Stojdrago smo čistili pot. Naselje v Gorjancih na Hrvaškem (492 m) je bilo po planinski poti nedostopno od vojne do vstopa sosednje države v šengensko območje. V spremstvu mentorjev Mića Tomiča, Marjana Rovana in Meha Tokića sem konkretno spoznal osnovno delo markacista.

Slavko: Mene pa to še čaka.

Delo markacista je dobredno fizično. Zakaj se nista raje usposobila za vodnika?

Slavko: O tem se nismo nikoli pogovarjali. Je pa tudi dovolj mladih, ki jih kaže usposobiti za vodništvo, od mladih bo dlje več koristi v društvu, bolj se bo obrestovalo vlaganje v njihovo izobraževanje. Seveda pa smo eni in drugi nujni za zagotavljanje varnosti pohodnikov na planinskih poteh.

Doko: Mene veseli prav to delo, tudi zaradi druženja, saj markacisti delamo skupaj. Mislim, da je delo vodnika še bolj odgovorno kot markacistovo.

Kje sta se usposabljala, česa sta se naučila?

Slavko: Letos (pogovarjali smo se dec. 2024, op. M. J.) na Lisci. Opravila sva tridnevni tečaj za kategorijo markacista A. Pridobila sva znanje za osnovno vzdrževanje planinskih poti z ročnim orodjem: čiščenje vejevja in drugih ovir na poti, postavljanje smernih tabel, risanje markacij, tečaj prve pomoči, varnost v gorah...

Doko: ... pa kako se pridobiva denar, o povezavi in sodelovanju s Komisijo za planinske poti in še marsikaj. Na koncu je bil preizkus znanja in vsi, ki smo ga opravili, smo bili ob zaključku tečaja že registrirani markacisti. Če bomo hoteli nadgraditi znanje s tečajem za kategorijo B, moramo najprej opraviti dveletno pripravništvo. V vsakem primeru pa je treba licenco vsakih pet let obnoviti na kratkem usposabljanju.

Ali imate markacisti v našem društvu vso potrebno opremo?

Soglasno: Imamo, imamo. Tudi delovno obleko sva dobila pa škatlo, v kateri je vse, kar potrebujemo: ročna žaga, sekira, strgalo, različni čopiči, barve...

Planinci smo zares veseli dobro markiranih poti in dobro vidnih markacij. Vemo, da je enoten sistem markiranja leta 1922 objavil kartograf in planinec Alojz Knafelc, rojen Novomeščan. Na spletni strani PZS sem prebrala, da je na več kot 10 tisoč kilometrih slovenskih planinskih poti narisanih kar 50 tisoč Knafelčevih markacij. Z njimi so označene planinske poti tudi po goratem ozemlju nekdanje Jugoslavije. Imata vidva že izkušnjo z risanjem? Ali se uporabljajo šablone?

Slavko: Samo na tečaju sem poskusil. Samo na tečaju sem poskusil. Šlo mi je kar dobro, moram pa seveda to preizkusiti še na pravi planinski poti.

Doko: Jaz pa sem jih risal na poti od Globočic proti Velikemu Cirkniku. Ni šablon. S čopičem narediš najprej belo piko, ki jo obdaš z belim kolobarjem v določenih merah. Pri tem moraš zelo paziti, da se barvi ne zlivata. Pač malo počakaš, da se prva posuši oziroma paziš, da se pri risanju barvi ne dotikata. Za dobro markacijo je potrebno veliko vaje.

»Če je skala hrapava, je treba barvo nanašati s tapkanjem. Ko rišeš markacijo na drevo, je tudi pomembno, katero izbereš. Bukev in breza imata gladko lubje in potem je risanje enostavno, medtem ko imata hrast in kostanj hrapavo lubje, ki zahteva več spretnosti pri risanju,« je povedal zelo izkušen markacist. Vidva rišeta ali bosta risala Knafelčev markacijo, , videvamo pa še vrsto drugačnih oznak.

Slavko: Pohodništvo je v Sloveniji zelo popularno, smo pravi raj za hodce. Zavest, da je gibanje pomembno, je močna, tako se tudi odpirajo vedno nove tematske poti.

Foto Slavko Bibič

Foto Doko Plavšič

Veliko poti vodi po krajih iz naše zgodovine, veliko je učnih pa poti po poteh naravne in kulturne dediščine, lokalno turističnih ... Vse te imajo svoje posebne oznake, ki pa jih ne rišemo planinski markacisti.

Doko: Med bolj znanimi sta evropski pešpoti E6 in E7.

Kako pa je z oznakami poti na našem terenu?

Doko: Mislim, da so planinske markacije kar dobre, večji problem so usmerjevalne table, kar velja posebej za križišča. Kot že rečeno, bomo tudi to preverili do pomladi.

Slavko: Pravilnik o označevanju in opremljanju planinskih poti določa, kakšne so take table. Sedaj se menjujejo, bodo v cenejši izvedbi, kot vodoodporne nalepke. Postavljene bodo smele biti samo na lastnih drogovih, nič več pribite na drevesa.

Kaj pa počneta, kadar nista markacista?

Slavko: Vodim društvo Sožitje in pomagam društvu Plavalček, planinarim, kolesarim, obdelujem nekaj zemlje, pojem v pevskem zboru, hodim na jogo.

Doko: Podobno – hoja, tenis, kolesarjenje, sem tudi motorist, pomagam hčerki.

Odsek markacistov PD Brežice šteje zdaj že sedem članov. Doko in Slavko sta se pridružila Mehemedu Tokiću, Marjanu Rovanu, Milanu Tomiću, Izidori Bergant in Lauri Rueh. Skrbeli bodo za cca 100 km poti. Do nedavnega je zvesto opravljal delo markacista tudi Martin Slovenec. Bodite uspešni, da bodo dobro vzdrževane planinske poti vam v zadovoljstvo, planincem v korist in društvu v ponos.

Povzetek s spletne strani PZS – Komisija za planinske poti

Tečaj za markaciste kategorije A

Predvidena dela kategorije A zajemajo: pregled in markiranje planinskih poti, čiščenje poti z ročnim orodjem, montaža drogov z usmerjevalnimi tablami, opremljanje vrhov z vpisno knjigo in zamenjava žigov. Tečaj obsega 30 šolskih ur. Naziv »Markacist kategorije A« kandidat pridobi, ko uspešno opravi pisni in praktični preizkus znanja. Po dveh letih lahko pristopi k nadaljnjem usposabljanju za markacista kategorije B.

Tečaj za markaciste kategorije B

Tečaj vključuje osnovna znanja vzdrževanja poti iz programa A, pa tudi znanja za nadelavo poti, ki obsegajo: utrjevanje usekov, izdelava opornih zidov in stopnic iz priročnega materiala, izdelava lesenih branikov in ograj, enostavnih mostičev in konstrukcij za odvodnjavanje.

Tečaj za markacista kategorije C

To je nadgradnja znanj markacista A in B kategorije z znanji in veščinami, potrebnimi za vodenje nadelave in

vzdrževanja planinskih poti na zahtevnih in zelo zahtevnih odsekih, ki so opremljeni s klini, stopnimi klini, jeklenicami, skobami, vklesanimi stopnicami, nadelanimi policami in drugimi zahtevnimi elementi. Kandidat za markacista kategorije C v okviru izobraževanja pridobi znanja za vodenje skupine markacistov na delovnih akcijah, ki potekajo na zahtevnih in zelo zahtevnih poteh z ocenjevanjem stanja in planiranjem del.

Tečaj obsega 100 šolskih ur. Po uspešno opravljenem pisnem in praktični delu izpitnih obveznosti, kandidat opravlja pripravništvo 2 leti, izključno na akcijah, ki jih organizira Odbor za tehnična vprašanja KPP PZS. V tem času mora kandidat sodelovati na delovnih akcijah, ki skupaj obsegajo najmanj osem delovnih dni.

Špik, hude police / Foto Jože Hartman

Brati Gore 2024

PRVO DESETLETJE
FESTIVALA BRATI GORE
ZABELEŽILI Z
ANDRAŽEM HRIBARJEM
V GOSTEH

December je mesec, ko *Planinsko društvo Brežice* in *Knjižnica Brežice* poveževa gore in knjige ter v sodelovanju pripraviva dogodek. Slednje uresničujemo na pobudo Ministrstva za okolje in prostor, koordinatorja izvajanja Alpske konvencije v Sloveniji, in Planinske zveze Slovenije. Mednarodno dogajanje s skupnim imenom *Festival Brati gore* je letos potekal jubilejno deseto leto, v Brežicah pa smo ga z dogodkom sooblikovali osmič.

Domači planinci in knjižničarji smo bogato jezikovno in literarno pestrost alpskega loka širili že prvo leto festivalskega dogajanja, leta 2015. Povabilo k sodelovanju smo v Knjižnici Brežice takrat prejeli s strani *Milene Jesenko*. Kolaž fotografij, s katerim smo se spomnili minulih dogodkov, gostov in izvedenih vsebin, je potrdil, da je bila njena vloga pri pripravi skupnih dogodkov vsakokrat izjemna. Sodelovala je kot režiserka, koordinatorica in moderatorica pogovorov, urednica *Planinskih utrinkov* ... V svojem nagovoru je izpostavila, da so mnogi planinci ljubitelji branja, člani in redni obiskovalci domače brežiške ter tudi drugih knjižnic. Da so tudi odlični pisci vsebin, ki jih kot urednica vestno vključuje v društveno glasilo. Hkrati pa nas je s posameznimi vsebinskimi namigi dregnila k pripravi novih tematskih dogodkov.

V nadaljevanju je **Anica Hribar**, predsednica Planinskega društva Brežice, spregovorila o vlogi planinskih večerov in tovrstnega kulturnega dogajanja v vsakdanu njihovega zelo aktivnega društva. Tudi o tem, da so dogodki v okviru *Festivala Brati gore* zanje postali že tradicionalni. Odstrla pa nam je tudi posamezne družinske planinske spomine. Njen sin, **Andraž Hribar**, je bil namreč osrednji gost dogodka, ki smo ga v Dvorani Savice Zorko v Knjižnici Brežice pripravili v četrtek, 12. decembra 2024.

Od malih nog član Planinskega društva Brežice je po dvajsetih letih ukvarjanja z orientacijskim tekom nove izzive našel v trekingu, triatlonu in kolesarjenju, zadnje čase pa še v pustolovskih tekmah. Zbranim v knjižnični dvorani je predstavil spomine in doživetja s svoje tisoč kilometrov dolge južnoafriške pustolovščine. Spomladi 2023 se je z ekipo udeležil *Adventure Race Croatia* (ARC), tekme v sklopu svetovne serije, ki velja za neformalno kvalifikacijo za svetovno prvenstvo. Slednje se je nato jeseni istega leta odvilo v Republiki Južna Afrika. Na tekmovanju, o katerem Andraž med drugim pravi, da »je garanje, trpljenje, bolečina ter nihanje med delirijem in komo«, je sodelovalo nekaj več kot sto ekip. To, o kateri zgodbo smo slišali, so poleg njega sestavljali še Maja, Tomislav in Marin. Pogoji za oblikovanje posamezne ekipe so bili: štirje člani, od tega ena ženska, morali so imeti navigatorja. In to posebno vodstvo je »doletelo« prav Andraža. Če je organizator sprva napovedal več kot 600 kilometrov poti, je kmalu objavil, da jih bo več kot 700, pred štartom pa se je napoved ustavila pri 840 kilometrih. Različni navigacijski zapisi

ekip so ob koncu pokazali, da so udeleženci na nogah in kolesu ter z veslom oddelali med 930 in 1000 kilometrov.

Z obsežno zbirko fotografij nam je Andraž približal sam teren izvedbe tekme, tamkajšnjo estetiko narave z rastlinstvom in živalstvom vred, način življenja, zgod(b)e ekipe in posameznikov med »mletjem« vseh teh kilometrov, njihovo fizično in psihično moč na poti.

Omenil in zapisal je, da *»dlje, ko je trajala tekma, bolj iskreno so drug drugemu čestitali, da se še vedno premikajo. Sploh ekipam, ki so bile v polni sestavi, kajti bile so vse redkejše«*. Iskrene čestitke za vse dosežke, res nepozabno pustolovščino in prijetno predstavitev pa smo ob koncu večera mi namenili njemu.

S to posebno zgodbo smo v Knjižnici Brežice sklenili krog letošnjega raznolikega dogajanja za širšo javnost. Z novim izborom pa vas nagovorimo že v prvih tednih novega leta.

Kako smo do sedaj »brali Gore«

Mateja Kus

➤ 2015

Domači planinci in knjižničarji smo bogato jezikovno in literarno pestrost alpskega loka širili že prvo leto festivalskega dogajanja. V letu 2015, ko je Planinsko društvo Brežice štelo 65 let, so nas na leposlovnem oddelku knjižnice povezovale črke, besede, povedi. Ivana Vatovec in Rudi Mlinar sta zbranim odstrla vsebino in svoje soavtorstvo pri romanu *V senci gore*.

➤ 2016

Leto kasneje smo se z gorniškiimi zapisi domačina Ivana Tomšeta podali »visoko med oblake«. Prisluhnili smo branju odlomkov iz njegove knjige *Potepanja po gorah*. V nadaljevanju dogajanja smo se z domačim alpinistom Bojanom Jevševarjem v živi besedi dvignili v skalnate strmine. Razkril nam je, zakaj in od kdaj sta si z alpinizmom na »ti«.

➤ 2017

»V eni roki nosim sonce, v drugi roki zlati smeh ...« – skoraj že ponarodele besede so bile pozdrav vsem, ki so oziroma ste se našega skupnega dogodka udeležili decembra 2017. Osrednji gost večera je bil podpredsednik Planinske zveze Slovenije Miro Eržen.

➤ 2018

Leta 2018 smo se po najvišjih vrhovih celin odpravili z Vikijem Grošljem, na ogled pa postavili tudi gostujočo razstavo *Narava gorskega sveta* – včeraj, danes, jutri, ki sta jo v sodelovanju pripravila Zavod Republike Slovenije za varstvo narave in Planinska zveza Slovenije.

➤ 2019

Festival Brati gore smo leta 2019 v Brežicah sooblikovali s potopisno-pohodniškim predavanjem Mance Ogrin, na katerem je bil v ospredju najvišji gorski vrh v Sloveniji – Triglav.

➤ 2020 in 2021

zaradi epidemije covida prireditve ni bilo

V letih 2020 in 2021 dogodkov v živo nismo gostili, a smo gore in z njimi povezano branje ter ustvarjanje kljub temu prijetno obeležili. Nagovorili smo vas s tematskimi knjižnimi razstavami in drugimi spletnimi objavami. Prav tako ste v aktualnih izdajah Planinskih utrinkov lahko prebirali raznolike vsebine.

➤ 2022

Decembrsko druženje leta 2022 smo poklonili 127-letnemu Planinskemu vestniku in njegovim 1300 izdanim številkam. Osrednja gosta večera sta bila Vladimir Habjan, aktualni odgovorni urednik te revije, in njegova soproga dr. Irena Mušič Habjan.

➤ 2023

Minulo leto pa smo prav tu, v knjižnični dvorani, gostili Večer gorskih pravljic in pripovedk z Ireno Cerar. Dogodka se je udeležilo tudi spodbudno število mladih planincev.

➤ 2024

1000 km pustolovščine v Južni Afriki z Adražem Hribarjem, za katerega je njegova mama med drugim povedala: »Z veščinami orientacije smo začeli zgodaj, še preden je vstopil v prvi razred. Z nama je hodil na orientacijska tekmovanja in začel tekmovati tudi sam. Ker je vključil v pripravo še tekaške treninge, je dosegal odlične tekmovalne dosežke. Udeležil se je več svetovnih prvenstev v mladinski in nato članski kategoriji. V drugi polovici dvajsetih let se nama je pridružil še na trekkingih. Prvič je šel na dobrih 10 km dolgo progo z

mano na Pašmanu. Potem se je kmalu pridružil Bojanu na ultra dolgih progah. Seveda sam. In kmalu postal idol mnogih. Najina vloga z Bojanom je bila iz leta v leto manjša. Andraž je postal vsestranski športnik in prerasel svoja učitelja. To pomeni, da sva bila uspešna. Ponosna sva nanj.«

Foto Manca Ogrin, PZS

Če vas bo zamikalo **BRATI GORE** in ne veste, kaj bi vzeli v roke, prilagamo fotografijo s 40. Slovenskega knjižnega sejma, ki je bil med 26. novembrom in 1. decembrom 2024 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Planinska založba PZS je predstavila planinske vodnike, zemljevide in leposlovje.

Utrinki

IZ TABOROV,
S POHODOV IN
OSVOJENIH
VRHOV

Planinski krožek na gimnaziji Brežice

Bernard Ivšič

V začetku šolskega leta 2024/25 sem na pobudo predsednice PD društva Brežice Anice Hribar dijakom gimnazije kot del obveznih izbirnih vsebin (OIV), ponudil dejavnost pohodništva in planinstva v okviru planinskega krožka. Dijaki namreč lahko v šolskem letu opravijo najmanj 35 ur obveznih izbirnih vsebin.

Za planinski krožek se je odločilo devet dijakinj in dijakov prvih treh letnikov. Načrtovali smo en izlet mesečno. Prvega smo opravili v novembru, potem ko sem v oktobru po ustreznem izobraževanju pridobil naziv mentor planinske skupine na šoli.

Za cilj prvega planinskega pohoda smo izbrali Lisco. Izleta so se v soboto, 16. novembra 2024, udeležile štiri dijakinje, vodila sva ga registrirana planinska vodnica PZS Nadja Ivšič in jaz. Že pri izbiri prvega cilja se je pokazalo, da sta dijakinjam bolj pomembna druženje in gibanje v naravi kot sam cilj pohoda.

Naslednji pohod smo planirali na Cirknik na soboto, 14. decembra 2024, a smo ga zaradi slabe vremenske napovedi preložili na nedeljo, 15. decembra. Za tiste, ki jim ta datum ni ustrezal, smo izlet ponovili v soboto, 21. decembra. Na pohodu je bilo osem dijakinj in dijakov,

pridružili sta se nam tudi tajnica gimnazije Breda Kovačič in laborantka Nina Gerjevič.

Nov pohod bomo imeli tri tedne po zadnjem opravljenem izletu, vse pohode pa bom načrtoval z načelnikom odseka vodnikov Planinskega društva Brežice. V soboto, 11. januarja 2025, bomo šli z vodnikom PZS Antonom Hribarjem na Veliki vrh do spomenika tolarju in na Veliki Špiček.

Pogled na Šentvid (desno zgoraj) z Glavice nad planino / Foto Marko Šauta

Pohodi ob polni luni

Marko Gramc, planinski vodnik

S pohodi ob polni luni je začela Urška Škaler. Ko sem se leta 2022 pridružil skupini na pohodu na Šentviško goro, sem bil tako navdušen, da sem predlagal še pohoda ob polni luni na Veliki Cirknik in Špiček. Urška je bila takoj za in ob naslednji polni luni smo že organizirali tri pohode. Sam sem prevzel organizacijo pohodov na Veliki Cirknik, Karmen Brudar pa na Špiček.

V letu 2023 se je število udeležencev manjšalo, pa smo začeli vabila pošiljati tudi na PDB, ki je poskrbelo za obveščanje vseh svojih članov. V letu 2024 smo izvedli že 58. pohod na Šentviško goro, 27. na Veliki Cirknik in 26. na Špiček.

Potem pa sva se oba, Urška in jaz, izselila iz Brežic, a sva še vedno organizirala pohode, vendar se jih nisva mogla udeleževati. Tako sta vodenje na Šentviško goro in Veliki Cirknik prevzela Florjan Lapuh in Filip Strajnar. Število udeležencev je tudi to leto upadlo in kakšen pohod je bil zaradi neudeležbe odpovedan. Zato bomo v letu 2025 organizirali samo en pohod, in ne več tri. Podali se bomo tudi na kakšen nov hrib, ki ga še nismo obiskali ob polni luni.

Tisti, ki hodijo z nami ob polnem luninem siju, so veseli svojevrstnega čara nočnega gozda. Sami ne bi nikoli zakoračili v njegovo skrivnostno temačnost. Bi vi? Si želite doživeti pot na hrib ob polni luni? Potem pridite med nas, veseli vas bomo.

Polna luna / Vir Freepik

V pustolovskem parku / Foto Sara Gregl

Planinski tabor na Celjski koči

Sara Gregl

Pri vsakoletnem načrtovanju poletnega dopusta je moje prvo vprašanje vedno: »Kdaj bomo imeli otroški planinski tabor?« Ta je stalnica v mojem koledarju, ki se ji nikoli ne odpovem. Zadnji teden junija je tako tradicionalno rezerviram za prebujanja v planinski idili ob klicih otrok, ki preglasijo vsako budilko: »Učiteljica Saraaa!«

Letos smo se znova vrnili na Celjsko kočo, lokacijo, ki mi že dolga leta ostaja v najlepšem spominu. Ta pravi »planinski hotel«, kot mu rada rečem, otrokom ponuja mnogo aktivnosti na prostem in možnost za druženje in ustvarjanje znotraj. V štirih dneh, od 26. do 29. 6. 2024, so otroci doživeli obisk pustolovskega parka, spuščanje z letnimi sanmi ter tubami (moja najljubša aktivnost!), nočni pohod z lovcom ter zanimive planinske izlete. Poleg gibanja in raziskovanja so ustvarjali izdelke iz lesa ter barvali in risali na kamenčke za starše in zase, sodelovali v izobraževalnih delavnicah in se – kar je še posebej dragoceno – preprosto družili in igrali. Veste, kaj imajo otroci najraje? Samostojno igro, ko se s prijatelji spontano izgubijo v domišljiji, pletejo nova prijateljstva in utrjujejo vezi. Včasih pozabimo, kako pomembno je otrokom omogočiti prav to: prostor in čas za igro.

Letos smo ekipo vodstva okrepili s tremi novimi člani: učiteljico Hedviko, animatorjem Rokom, oba se nam bosta pridružila tudi prihodnje leto, ter še eno učiteljico, Bojano. Vseh spremljevalcev nas je bilo sedem. Tako smo lahko otrokom ponudili še več kakovostnih vsebin in zagotovili, da je bil ta tabor res nekaj posebnega. Letos se je vključilo kar 52 otrok. Veliko? Morda, a so bili tako pridni, kot bi jih bilo pol manj.

Iz tabora se vedno vrnem z občutkom izpopolnjenosti in srečnega srca. Ko ti otroci napišejo pisma hvaležnosti, pripovedujejo o tem, koliko so se naučili in kako pomembna je bila zanje ta izkušnja, se vsak trud resnično poplača. Še posebej, ko ti v roke položijo darilca, ki so jih ustvarili sami.

Otroški planinski tabor – to je teden smeha, dogodivščin in nepozabnih spominov. In že zdaj komaj čakam, da se znova srečamo konec junija 2025.

Tabor v Čezsoči/ Foto Mojca Šterk

Planinski tabor v Čezsoči

Mojca Šterk

V Čezsoči pri Bovcu smo letos od 6.–13. julija 2024 izpeljali tradicionalni Družinski planinski tabor. Zbralo se nas je 54 ljubiteljev narave, ki smo odkrivali čarobne koticke doline Soče in njene sosednje vrhove. Osvojili smo trdnjavo Kluže, Planino Golobar, Čelo s Svinjakom, Kočo pri Krnskih jezerih, Veliko Babo, Krn, Mangartsko sedlo in najpogumnejši tudi Mangart po plezalni poti. Hodili smo v dveh ali treh skupinah, glede na izbrano težavnost poti. Adrenalina željni so šli na rafting, nekateri pa v Kobariški muzej. Popoldan in zvečer smo se igrali na tabornem prostoru in tudi v osvežilni Soči, ki je imela 13 °C, ali se sprehodili do Bovca. Šli smo tudi do malo toplejše Nadiže. Gostili smo Franca Gričarja, ki je z nami delil svoje široko znanje. Imeli smo olimpijske igre in trikrat zakurili taborni ogenj, ob katerem se je pelo in peklo.

Hvala celotni ekipi tabora, vodnikom Miji, obema Francijema, Nuši, Leji, kuharici Mariji, ekonomu Olgi, mojstroma Đoku in Marjanu, vsem pridnim rokam in čisto vsakemu, ki je prinesel v tabor dobro voljo. Še z vremenom smo imeli srečo. Dobesedno smo se počutili kot v filmu, ker smo taborili na lokaciji snemanja filma

Gremo mi po svoje. Hvaležni za to planinsko družino, v kateri so vsi udeleženci od štirih do štiriinosemdesetih let tako lepo sodelovali in skrbeli drug za drugega.

Foto Mojca Šterk

Prehodil sem »Dubovački planinarski put«

Svit Čargonja

V nedeljo, 17. 11. 2024, se nas je nekaj članov Planinskega društva Brežice zbralo pred Avtobusno postajo Brežice. Ob sedmih zjutraj smo se s kombijem odpeljali na Hrvaško, v Ozaljš. Okoli pol devetih smo prispeli in si najprej ogledali enega izmed najlepših srednjeveških gradov. Nato smo se odpravili v gozd, kjer smo ob devetih začeli z našo maratonsko potjo iz Ozljša v Karlovac. Po uri in pol smo prispeli do naše prve kontrolne točke: Vodenice, 538 m. n. v. Ko smo se okrepčali, smo se odpravili do naslednje postaje, kjer naj bi bil žig. Na eni izmed vaških hiš bi moral biti, a ga žal nismo našli. Na kontrolni točki smo naredili skupinsko fotografijo in se podali proti tretji točki. Hodili smo skozi gozdove in uživali v šelestenju listja. Ob prihodu v vas pa so nas s svojim laježem veselo pozdravljali psi. Na eni izmed vaških kmetij je bila na paši velika čreda ovac. Pot nas je vodila tudi mimo pokopališča, kjer smo postali za

malico, nato smo se spustili nekoliko nižje in hodili po travnati poti med njivami.

Po sedmih urah hoje, prehojenih štiriindvajsetih kilometrih in osvojenih vseh kontrolnih točkah smo naposled le prispeli v Karlovac. Izmučeni in žejni smo se odpravili v lokal Astralis, kjer smo se pogovarjali in odžejali. Vodnica nas je varno pripeljala domov.

Izlet mi je bil zelo všeč, celo pot nas je spremljalo sonce. To je bil moj najdaljši pohod doslej.

Tadeja in krona / Foto Tadeja Ris Koler

Končno smo osvojili kralja

Tadeja Ris Koler

Že nekaj let se udeležujemo družinskega planinskega tabora. Tam vsako jutro ob himni dvignemo zastavo Planinske zveze Slovenije, ob zaključku dneva pa jo zopet ob himni spustimo. Vsako leto je običajno vprašanje, če vemo, katera gora je v grbu PZS. Mlajši otroci največkrat odgovorijo, da je Triglav, in tedaj jih poučimo, da je to Jalovec – kralj slovenskih gor. Kralj pa zato, ker so vsi dostopi do vrha označeni kot zelo zahtevna pot.

Z mojem sva začela zbirati žige Slovenske planinske poti še kot fant in dekle (17 let nazaj). Vendar sva se bolj zahtevnih tur raje lotevala na organiziranih izletih Planinskega društva Brežice. To nama je bilo odlično (in tako meniva še danes), saj imaš ob dobrem vodenju še dobro družbo planincev, ki si med sabo pomagajo, se spodbujajo in navdihujejo z dobro voljo. Jalovec sva

Sonca za Prisojnikom / Foto Tadeja Ris Koler

pustila za konec in čakala na razpis ture. Leta 2021 je bilo v visokogorju še toliko snega, da do razpisa sploh ni prišlo. Leta 2022 je izlet odpadel zaradi slabega vremena. Tretje leto ista zgodba. Lahko si predstavljate najino frustracijo!

Letos sva si za Jalovec v najinem koledarju rezervirala dva vikenda, če bi naju vreme prav na predvideni vikend zopet pustilo na cedilu. Ostalo nama je namreč samo še eno prazno okence v knjižici SPP in odločena sva bila, da ga zapolniva z žigom v letu 2024. Očitno nama je četrtič, bil je prvi vikend v septembru, to uspelo.

Zgodaj zjutraj sva se v skupini planincev odpravila iz Brežic na prelaz Vršič. Malo nas je skrbelo, če bomo dobili parkirna mesta, a se je izšlo. Namenjeni smo bili do zavetišča pod Špičkom in še isti dan na vrh. Pot do zavetišča se je sicer vlekla, sonce je pripekalo, vendar se ob dobri družbi vse da. Med kratkim počitkom pri zavetišču so se na jugozahodni strani neba naenkrat združili sivi oblaki in začelo je deževati. Ploha nas je ujela ravno pravi trenutek, ko smo bili že v zavetišču. Odločili smo se, da pojdemo na vrh naslednji dan, saj je dež dodobra namočil skale in vzpon ne bi bil varen. Popoldne smo preživeli ob igranju enke in v zabavni

družbi fantov z Dolenjske, ki so vrh osvojili že dopoldan in so bili zato razposajeni dolgo v noč. Mi smo seveda šli spat bolj zgodaj in se še pred sončnim vzhodom napotili proti vrhu. Razen začetnih nekaj jeklenic in klinov kasneje ni bilo vpenjanja. Je bil pa potreben previden korak, predvsem proti vrhu, kjer se prečka del poti s prepadnima stenama z obeh strani. Tam smo bili vsi kot štirinožni pajki.

Vrh nas je nagradil s čudovitim razgledom v vse smeri, saj nam je ta dan vreme služilo. Nekateri smo bili malo čustveni od sreče, da smo zaključili prvo SPP. Po kratki malici in foto terminu smo previdno sestopili do zavetišča po isti poti in nato po dolgi poti do avtov na Vršiču. Eni so sanjali pivo, drugi pa topel obrok. Prvi del smo potešili v Erjavčevi koči na Vršiču, drugi pa v Gostilni Jožica v Gozd Martuljku.

Zdaj nam manjka še nekaj vrhov v Razširjeni SPP in bo celotna knjižica polna. Sicer pa so nam bolj pomembna doživetja in dobra planinska družba kot nabiranje žigov.

Veli Badin – Ušesa Istre / Foto Tine Vimpolšek

Torkarji k čudesom narave

Tine Vimpolšek

Torkarji smo se v novembru 2024 podali na Primorsko. Čeprav smo že v letih in smo že veliko Slovenije prehodili, še kar najdevamo nekaterim nepoznane predele. Eden takih je svet ob slovensko-hrvaški meji. Z avtobusom smo se peljali mimo najdaljšega in najvišjega cestnega viadukta v Sloveniji pri Črnem Kalu. Vas Sočerga je bila izhodišče za ogled barvitih previsnih sten, ki so dobile ime "Ušesa Istre". A naj o videnem in občudovanem spregovorijo fotografije.

12 11 2024

Srečna Đoko in Mija proslavljata osvojeno SPP / Foto Tadeja Ris Koler

Eni prvič, eni drugič

Mija Novak

Tretjo Slovensko planinsko pot sem začela delati, ko se je društvo odločilo, da bo v svoj program vsako leto vključilo več izletov po SPP. Kar dobro sem hodila po njej, potem sem se pa pozimi odločila, da jo bom v tekočem letu končala. Ker jo je delal tudi Đoko, sem mu rekla, naj napiše, kateri vrhovi mu še manjkajo, da jih bova osvojila skupaj. Po njegovih besedah samo še nekaj. Seveda je na koncu teh »nekaj« tur presešlo število dvajset.

Pogledala sem Đokov seznam in mojo knjižico SPP ter začela načrtovati. Najprej izleti, ki jih nima nobeden od naju, nato ostali. Ker smo člani skupine Navihanci solidarni, so se nama na nekaterih turah pridružili. Tudi družinski tabor je pomagal. Odločilne pa so bile Frajljice, ki so organizirale izlet za zadnji žig. Vremenska napoved slaba. Veter, dež in celo sneg. Kaj pa sedaj? Kdor je zagret, je zagret. Odločitev je padla: Koča na Loki pod Raduho, prihajamo! Da bo vse po predpisih, je z nama še priča, ki je s sliko dokazala, da je padel še zadnji žig. Ne spomnim se, kdaj me je nazadnje na kakem izletu tako zeblo, ampak žig je le žig in z njim tudi končana Slovenska planinska pot.

Okamenela Ajdovska baba / Foto Nada Opravž

Pot ljubezni

Nada Opravž

Med Bistrico ob Sotli in Bizeljskim je speljana lepa pohodna pot, ki ne zahteva veliko vožnje od doma do starta. O njej se lahko poučimo na internetni strani, kjer piše: »Pot ljubezni ljubitelje pohodništva vodi iz Bistrice ob Sotli v Kunšperk in nato v Orešje na Bizeljskem, Bukovje in na Svete Gore. Približno 20 kilometrov dolgo markirano krožno pot prehodimo v šestih do sedmih urah. Trasa se imenuje Pot ljubezni v spomin na star keltski obred preizkušnje ljubezni. Pri Keltih je bil običaj, da so pri skalnih oknih izvajali zaročne obrede. Kadar se je hotel mladi par zaročiti, sta morala zaročenca splezati skozi skalno okno, ki so ga predhodno izklesali v skalo. Zaročenca sta imela eno leto časa za razdor zaroke, in sicer tako, da sta skozi skalno okno splezala v nasprotno smer kot pri zaroki. Če obreda nista ponovila, sta bila poročena.«

Po tej poti se nas je odpravilo nekaj članov skupine Navihanci. Po asfaltirani cesti smo prispeli do stare Kravaričeve hiše, v kateri je ohranjeno še veliko predmetov, ki jih poznamo iz časa naše rane mladosti. Na levi strani se ponosno kaže Boč, pa tudi Donačka ne zaostaja za njim. Čez nekaj časa nas je sprejela markirana pot in nas vodila rahlo navkreber skozi gozd. Kmalu smo se ustavili pri mogočnih razvalinah gradu Kunšperk iz 12. st. Postavljen je bil na skalno polico, od nekdanj številnih različnih objektov sta ohranjena le del obzidja ter nekaj grajske kapele. Sledil je še vzpon do velikega kamna, imenovanega »Ajdovska baba«. Legenda pravi, da se tako imenuje po velikanski ženski, kakršne so živele tod okrog. Ko je enkrat tod hodila z otrokom v naročju, se je obrnila, čeprav se ne bi smela, in je za kazen okamenela.

Še nekaj korakov in prišli smo do »Vel'ke pečine« nad Orešjem, kjer gnezdiyo menda tudi krokarji. Tu te vabi klopca na kratek počitek in lep razgled na vasico Orešje, 258 m, cerkvico sv. Magdalene, bližnje griče ter na sosednje hrvaško ozemlje, z desne strani pa se kaže mogočen bizeljski grad. Naselje je dobilo ime po nekdanj veliki količini orehov.

Ob poti smo občudovali menda najstarejši klopotec, ki je kot velika vetrnica s šestimi kraki potrpežljivo čakal na svoje delo. Za tem po smo kmalu prečili glavno cesto in šli proti Svetim Goram. Spustili smo se v gozd proti kapeli, imenovani »Božja noga«, ki je postavljena ob izviru pitne vode. Ob množičnem romanju na Gore, so se tu lahko odžejali romarji in sejmarji ter napojili svojo živino. Kmalu zatem stoji znamenje »Zvezan križ«, kot nekakšna mala in ozka kapelica na visokem podstavku. Znamenje je po sredini počeno in zvezano z železnim obročem, od tod izvira njegovo ime. Nekateri romarji so za ta obroč zatikali cvetje in verjeli, da si s tem napoveš smrt ali pa daljše življenje. Od tu naprej se pot rahlo spušča proti Bistrici, kjer je bilo pred nekaj urami naše izhodišče.

Ta prijetna, vendar ne tako kratka pot, je pustila v meni lepe spomine. Tokrat sem se posvetila opisu znamenitosti, naslednjič pa bom bolj občudovala naravo in okolje.

Kravaričeva domačija / Foto Nada Opravž

Foto Laura Rueh

Zgodba o prijateljstvu

Laura Rueh

Danes je ena tistih nedelj, ko sem se vrnila z lepo preživetega dneva v naravi. Dan, ki ga v celoti preživiš na prostem, ko si sproščen in imaš občutek, da sta okoli tebe le zrak in šum vetra v krošnjah. Tudi današnji je bil tak. Najraje hodim. Dostikrat pomislim, koliko dragih ljudi je hodilo z mano na vseh teh, največkrat nedeljskih, potepanjih ... Krepko starejši so bili od mene, a nas ta razlika v letih ni motila. Še bolj nas je povezala in bili smo kot eno. Pogovori in šale so se nizali, kot da smo skupaj drgnili šolske klopi. Nekako smo jih res, samo da v razmerju učitelj in učenec.

Marijo Veble in njenega Ivana nosim s seboj. Ikoni našega društva. Nisem prepričana, če se zavedamo njune veličine in njima podobnih ljudi. Svoje življenje sta posvetila dobremu in vzgojila veliko število mladih planincev.

Tržiško navezo smo spoznali po Marijinem trdem pristanku na smučišču Zelenica, kamor sta z Ivanom rada odhajala smučat. Štefan Močnik, takrat reševalec, ji je oskrbel poškodbo in to je bil začetek dolgoletnega

prijateljstva. Vsako leto smo se srečevali. Enkrat, dvakrat, celo večkrat.

Janko Meglič, izreden poznavalec Karavank in življa na obeh straneh meje, nas je vodil po največkrat neraziskanih in neobljudenih poteh. Zanimivo je bilo poslušati zgodovino trdnih slovenskih domačij na obeh straneh meje. Kako zavedni so rojaki na Koroškem in njihova borba za obstanek in ljubezen do maternega jezika.

Minevala so leta naših srečevanj. Vedno smo se razveselili drug drugega. Stiski rok in objemi so bili iskreni, besede dobrodošlice v osrčju Karavank tople. Odšla sta Marija in Ivan, a tradicija se je nadaljevala. Tudi letos. Čez mejo smo se napotili na Koroško in se ustavili v vasi Sele-Cerkev, 950 m nad morjem. Jutro se je kopalo v zgodnjem poletnem soncu. Mirno in spokojno. Vas premore občinski urad, ljudsko šolo in cerkev. Po navadi si v drugih krajih rada ogledam pokopališča, in tudi Sele niso izjema. Senčnik, Čertav, Mak, Olip ... sem brala priimke na nagrobnikih. Karavanke spadajo pod

Unescovo geološko zaščito, je pisalo na krajevni tabli, kjer si lahko prebral mnoge zanimive podatke iz zgodovine tega območja. Posedeli smo pod vaško lipo in se okrepčali v bližnji gostilni med prijaznimi domačini. Prostor zunaj in znotraj je odmeval v mešanici slovenskih narečij. Prijeten občutek povezanosti. Leta 1902 so Selani ustanovili KPD Planina Sele, ki je eno najstarejših društev na Koroškem. Ob poti so nas tu in tam spremljale tablice s citati iz vsega sveta. Snovalci so na eno izmed njih zapisali tudi »Umetnost in kultura nas krepita v prepričanju biti človek, istočasno pa nas opozarjata, da je to zavestna odločitev.« Janko nam je povedal to in ono zanimivost, ki je najbrž ne bi nikoli izvedeli, če bi se tja podali sami.

Skupni čas je prehitro minil. Še malo in zopet smo sedeli v kombiju in prečili prehod Jezersko. Tam smo se ustavili, da bi se poslovili. Vedeli smo, da je to naš zadnji skupni izlet. Leta in zdravje ne prizanašajo. Težko mi je bilo ob slovesu z dragimi prijatelji. Kot v hitro predvajanem posnetku sem se spominjala skupnih poti, bogatih doživetij, spoznanj, kaj pomenijo pristni

prijateljski odnosi. Ostali bodo lepi spomini. Trenutki, speti v šopek radosti, povezanosti in občudovanj gorskega sveta. Nepozabno. Danes imam občutek, da je vsega tega manj, ali pa mogoče še obstaja, le smer, v katero hodimo, ni prava.

*Dragi Mirka, Malči, Janko in Štefan,
hvala vam za vse ljube trenutke, ki smo jih lahko
preživeli v vaši družbi. Hvala, ker ste nas popeljali po
vaših gorenjskih poteh in poteh onstran Karavank.
Brez vas bi bile veliko manj cvetoče.*

*Zeleno, ki te hočem zeleno.
Zeleni veter. Zelene veje.
Ladja na morju
in konj na planini.
S senco ob pasu
ona sanja na balkonu,
polti zelene, las zelenih,
z očmi od hladnega srebra.
Zeleno, ki te hočem zeleno ...*

F. García Lorca: Mesečna romanca

Bosna / Bojan Jevševar

V naravi pojma krutost in dobrota ne obstajata

Bojan Jevševar

Zmogli smo še eno. V nekaterih filmih in romanih preživeli na koncu ugotovijo, da so lahko srečni samo zato, ker so še živi. Staro leto sem zaključil v Bosni, kjer sem si med drugim v Jablanici ogledal muzejski most, okoli katerega so pred dobrimi 80 leti umirali partizani, da so rešili tisoč ranjencev. Pobijanje za ... za kaj? Zakaj so Nemci hoteli to deželo? Zakaj so 50 let kasneje Srbi pobijali v teh krajih? Premnogo vprašanj se ponavlja ob takih zgodbah, a povzetek je vedno enak: Ljudje smo najbolj krute živali na tem svetu. En kilometer nižje, v Spodnji Jablanici, pa sem videl plaz, ki ga je voda sprožila v strmi dolini nad vasjo, da je zasul nekaj hiš in življenj v njih. V naravi pojma krutost in dobrota ne obstajata. Obstaja samo naključje. Ko je podoben plaz zgrmel v Log pod Mangrtom, je pač pobilo manj ljudi, ker so bile hiše drugače postavljene zaradi občasnega hudournika. V Jablanici ni bilo takšnega hudournika, zato so zidali bolj skupaj in nazadnje več izgubili. Ampak, ko pobijajo ljudje, je to premišljeno, posledica zlobe; ko ubija narava, je to zgolj naključen pojav brez vsake zlobe, zato

ga je lažje sprejeti. Niti človeške zlobe niti neizprososti narave ne moremo spremeniti. Jaz se trudim, da bi v svetu videl še več od neizprososti in zlobe, a to mi uspeva le tam, kjer ni ljudi.

Zadnji vzpon v letu je bil na Bjelašnico, na koto 2025. Pod nami je bilo opolnoči megleno morje, v katerem so se razlivali bliski raket Sarajevčanov in njihovih gostov. Če bi bil tam doli, bi se ob vseh pokih in bliskih počutil zelo ogrožen. Na 2025 se nisem bal ničesar. V samoti, v neizprosnem vetru, ob krdelu zapuščenih psov, ob volkovih in medvedih nekje v širnih gozdovih, ob vsem, kar je naravno, se počutim varen. S spustom pod žaromete na smučiščih se je vrnil občutek ogroženosti. Zato se bom vzpenjal tudi v tem letu. Bežal bom pred civiliziranci. Kaj pa vi?

Pod zadnjim voglom / Foto Matej Mlakar

Od Prvega do Zadnjega Vogla

Sandra Kocijančič

Petek je in kot vsak zaposlen planinec po duši, začnem v zadnjem trenutku razmišljati, kam v hribe za vikend. Vedno obstaja opcija, da si turo naštudiraš sam, a pred tem je smiselno pogledati, kaj pravijo spletne objave. Na portalu PZS zasledim razpisan izlet PD Brežice in poskusim. Na objavljeni številki se oglasi gospod Toni, ki me usmeri na vodnika Mateja, s katerim se dogovoriva, da me na poti poberejo v Ljubljani. Zbere se družba treh deklet in štirih fantov, jaz najstarejša, a njihova energija me pomladi za vsaj deset let.

Okrog 7.30 prispemo na Planino Blato, ki je izhodišče naše ture. Imamo vse: vreme, super družbo, smo v osrčju TNP in kaj bi si sploh še lahko želeli? S prijetnim tempom (prilagojenim za 50+, hvala Matej) v dobri uri prispemo do Planine pri Jezeru, kjer naredimo prvi krajši postanek in odvržemo odvečna oblačila, saj temperatura, naša in zunanja, počasi narašča.

Nadaljujemo do križišča za Planino Laz in/ali Kočo pri Triglavskih jezerih. Tudi za nas je to križišče pomembno, ker se tu prične naša avantura "izven okvirja".

Po brezpotju nas je Matej najprej popeljal še na dva vrhova, ki bi ju bilo škoda izpustiti, saj sta se ponujala kar sama: Kreda in Slatna, ki sem ju nekaj let nazaj opazovala z osamelcev Adama in Eve in si po tiho želela, da moja noga stopi tudi na drugo stran Ogradov in Debelega vrha. Pa se je želja z Matejevim zaupanjem v naše sposobnosti uresničila. S krajšimi in ravno prav dolgimi postanki se nam je mudilo osvajat nove dvatisočake, ki so se vrstili drug za drugim: Prvi, Srednji in Zadnji Vogel. Zanimivost Srednjega je, da je njegova višina 2222 m. Seveda me je prijetno presenetilo razumevanje Mateja in skupine, da nisem plezalni tip in imam težave z izpostavljenimi tereni, a tokrat sem z njihovo pomočjo presenetila samo sebe, ker sem se počutila res povsem varno in je šlo brez problema,

seveda pa se tem mestom v pogumnem planinskem jeziku reče »lahka planinska pot«. Hvaležna sem za nov uvid v moč skupine, vodiča in svojo.

Vračali smo se krožno, in sicer z Zadnjega Vogla do križišča za Prehodavce in Veliko Zelnarico, do katere je borih 30 minut, a smo se odločili, da jo tokrat izpustimo in je ideja za naslednji izlet. Hodimo po dolini pod osvojenimi vrhovi in se čudimo, kaj vse smo prehodili in kako visoko smo bili. Popoldan je bil prijetno topel, ga je pa hladila hoja čez snežne zaplate, ki jih je bilo v tem času še kar nekaj. Po približno dveh urah hoje od križišča zaključimo krog pri Koči na Planini pri Jezeru, ki nam ponudi daljši postanek, klepet in prijetno druženje in zadovoljstvo po osvojenih vrhovih. Od tu se po isti poti vrnemo na Planino Blato, sicer rahlo utrujeni, a (pre)polni res lepih vtisov s poti. Pa da ne pozabim omeniti še vsega čudovitega gorskega cvetja, ki nas je s svojo lepoto razveseljevalo celo pot, med Prvim in Srednjim Voglom so nas v svojem začetnem razcvetu pozdravljale celo planike.

Ekipa kot se šika, krasen dan in, ja, težko je bilo oditi iz tega planinskega raja.

Hvala, hvala, hvala v upanju, da me še vzamete s sabo!

Krajcarca / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

Veronica spicata _jetičnik / Foto Tadeja Ris Koler

Naravovarstveni utrinki

Krakovski gozd / Foto Meho Tokić

Naravovarstveni izlet v Krakovski gozd

Tončka Tokić

6. aprila 2024 je Odsek za varstvo gorske narave PDB organiziral izlet v Krakovski gozd. Izhodišče pohoda je bilo pri gostilni Žolnir v Kostanjevici na Krki, od koder smo se z avtomobili odpeljali do Leničevega doma, kjer smo se pridružili številnim pohodnikom 25. tradicionalnega vodenege pohoda po osem kilometrov dolgi krožni Resslervi poti.

Krakovski gozd je največji nižinski poplavni gozd pri nas, saj obsega 2500 hektarjev površine. Spoznali smo ga s sprehodom po nekoliko spremenjeni trasi Resslerve poti, ki povezuje slikovita gozdna mokrišča, pragozd in poplavne travnike ob reki Krki. Resslerova pot je dobila ime po češkem gozdarju Josefu Ressleru, ki je v 19. st. Krakovski gozd premeril in prehodil po dolgem in počez, ga popisal, izmeril in označil, pa še ladijski vijak je izumil. Sprehod po gozdu so popestrili poznavalci ptic, dvoživk, rastlin, gozda in lokalne zgodovine iz Zavoda za gozdove, Zavoda RS za varstvo narave in Društva za opazovanje ptic. V središču gozda smo videli del edinega slovenskega pragozdnega ostanka, ki je bil leta 1952 razglašen kot pragozdni rezervat v izmeri 40,5 hektarjev površine. V gozdu živi 112 vrst ptic, med katerimi je edino gnezdišče malega klinkača in orla belorepca. V

mokriščih domuje 15 do 19 vrst dvoživk.

V tišini gozda smo prisluhnili petju ptic in s pomočjo strokovnjaka za to področje ugotavljali vrste pojočih ptic.

V gozdu se bohotijo tudi do 200 let stara drevesa hrasta doba, opazili pa smo veliko črne jelše in belega gabra. Močvirska logarica iz rdečega seznama ogroženih rastlin je žal že odcvetela, vendar smo kak osamljen primer le še uspeli videti. Na najnižjem delu mokrišča smo opazili večje število poletnih velikih zvončkov. Zacvetela je tudi navadna kalužnica, ki nas je ves čas poti razveseljevala s svojimi lepimi rumenimi cvetovi. Strokovnjaki ugotavljajo, da se gladina vode v mokriščih zadnja leta zmanjšuje, hrast dob se samodejno ne pomlajuje in se njegovemu obstoju dolgoročno v enakih klimatskih pogojih ne piše dobro. Izvedeli smo tudi, da je v mesecu maju omejen vstop v Krakovski gozd zaradi gnezdenja številnih ptic.

Izlet je bil zelo poučen, veliko novega smo izvedeli in še več lepega videli v že dokaj dobro prebujeni naravi.

Hrastova čipkarka / Vir internet

Krivca sta bukov rilčkar in hrastova čipkarka

Mojca Bogovič, ing. gozd.

Povsem običajno je, da smo ljudje pozorni na neobičajne pojave okoli nas. Predvsem nas vznemirijo nenavadna dogajanja v naravi. Planinci smo še posebej pozorni na take pojave v gozdu, saj velik del planinskih poti in tako naših pohodov poteka skozenj. Tako smo tudi opazili, da so ponekod bukovi gozdovi spomladi porjaveli in hrastovi že avgusta porumeneli. Zakaj?

V Sloveniji prevladujejo bukovi gozdovi, zato je bila zaskrbljenost minulo pomlad toliko večja, ko smo praktično v vseh slovenskih regijah že maja opazili porjavele gozdove. Kot bi prišla jesen. »Prenamnožil se je bukov rilčkar skakač,« so rekli gozdarji. Le kakšna zverinica s tako nenavadnim imenom je to? To je majhen, približno 2–3 mm dolg temno rjav hrošček z rilčkom, ki odskoči ob vsaki nevarnosti. Bukov rilčkar skakač prezimi kot odrasel hrošček v stelji, listnem odpadku, v razpokah skorje. Hroščki se praviloma v drugi polovici aprila ter v začetku maja selijo na mlade liste, kjer z obžiranjem povzročajo luknjice. Ličinke se razvijejo običajno sredi maja, izjedajo rove, kar povzroča rjavenje delov listja. Zato so zaradi namnožitve hroščkov lahko bukovi gozdovi že v juniju marsikje jesensko obarvani.

Bukov rilčkar / Vir ZGS

Bukov rilčkar skakač lahko ob močnem napadu zmanjša letni prirastek bukve, vendar je življenjsko ne ogroža, zato ga ne zatiramo. Ti hroščki so povsem običajni prebivalci gozdnih ekosistemov in le ob prenamnožitvah povzročijo poškodbe velikih razsežnosti. Do vse pogostejših namnožitev v zadnjih letih domnevno prihaja zaradi ugodnih vremenskih pogojev v času odlaganja jajčec in razvoja ličink (višje povprečne temperature in nižje količine padavin), najverjetneje pa na velikost populacije pozitivno vplivajo tudi mile zime, saj je preživetje hroščev med prezimovanjem verjetno večje.

Na brežiškem območju je tudi veliko hrastovih gozdov in kar navadili smo se že, da zadnjih nekaj let hrasti porumenijo že pred koncem poletja, kmalu nato listi porjavijo in še ne odpadejo. Ta pojav smo že omenili v prispevku o hrastih v tej rubriki nekaj let nazaj. Gre za prenamnožitev hrastove čipkarke – to je drobna, okoli tri milimetre dolga in dva milimetra široka stenica. Odrasle žuželke na spodnji strani listov sesajo rastlinski sok, s tem pa poškodujejo liste in povzročijo izgubo klorofila. Posledično se zmanjša aktivnost fotosinteze.

Ta žuželka s tako slikovitim imenom doslej ni povzročila takšne poškodovanosti v slovenskih gozdovih, da bi lahko govorili o škodi. Če se bo množila več zaporednih let, pa predvidevajo, da lahko pride do oslabeledosti, zmanjšanja prirasta lesa in negativnega vpliva na semenenje hrastov.

Za razliko od bukovega rilčkarja skakača je hrastova čipkarka tujerodna vrsta, ki je bila prvič najdena v Evropi leta 2000. Iz severne Amerike je pripotovala v Italijo, v Sloveniji smo jo prvič našli leta 2016, zdaj pa je že razširjena po vseh slovenskih hrastovih gozdovih.

Jovsi / Foto Barbara Kink

JOVSI – naravni biser Posavja

Barbara Kink, ZRSVN OE NM

V tokratnem prispevku opozarjamo na območje, kjer si lahko planinci po naporni turi spočijemo noge. Predstavljamo Jovse, 4,6 km² veliko poplavno ravnico ob spodnjem toku mejne reke Sotle, pod Kapelami v občini Brežice. Izjemne naravne razmere, ki jih je ustvarila reka Sotla, visoka podtalnica in slabo prepustna glinena tla ter tradicionalen način kmetovanja s pozno košnjo nudijo življenjski prostor številnim ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam, še posebej pticam in dvoživkam.

Zaradi številnih hidromelioracij so Jovsi ena redkih še ohranjenih in izredno slikovitih kulturnih krajin v Posavju. Danes v Jovsih prevladujejo močvirna in vlažna travišča, preprejena s pasovi obrežne vegetacije, grmišči in osamelimi glavatimi vrbami, dobi in jelšami.

Jovsi so naravovarstveno izredno pomembno območje, kar kaže tudi dejstvo, da so pokriti z vsemi naravovarstvenimi statusi, ki jih poznamo v Sloveniji. Opredeljeni so kot naravna vrednota, kot območje Natura 2000 Dobrava–Jovsi ter ekološko pomembno območje. Leta 1995 so bili zaradi izjemnega florističnega,

ornitološkega in krajinskega pomena ter groznje ojezeritve zavarovani kot naravni spomenik.

Zaradi specifičnih razmer je v Jovsih ohranjena velika pestrost rastlinskih vrst in združb. Do sedaj je bilo zabeleženih 134 rastlinskih vrst in 18 rastlinskih združb, med katerimi prevladujejo travniki z visoko pahovko, mezotrofni in mokrotni travniki ter združbe visokih šašev. Poleg običajnih vrst šašev, trstičja, vodne perunike in ločkov tu uspevajo tudi redke in ranljive vrste, vezane na ogrožene močvirne ekosisteme: navadna vodna lečica, navadna streluša, lasasti dristavec, dolgolistna ostrica, močvirska grebenika, krhka hrbitoresa, orhideja močvirska kukavica, poletni veliki zvonček in navadni kačji jezik. Obstoj vseh je odvisen od ohranjanja obstoječega vodnega režima in ekstenzivne košnje.

Jovsi so eden bolj ohranjenih habitatov travniških ptic v Sloveniji. Na pozno košenih poplavnih travnikih je zabeleženih več kot 80 vrst ptic, med njimi prek 50 gnezdilic. Pozna košnja ohranja edino populacijo kosca v panonski Sloveniji ter druge travniške gnezdilce, kot so drevesna cipa, prosnik, poljski škrjanec, prepelica, veliki

strnad in repaljščica. Na zaraščajočih travniki sta pogosta bičja trstnica in kobličar, grmišča in drevesa pa so pevska mesta rjave in sive penice, črnoglavke, rjavega srakoperja ter sive in zelene žolne. Ob večerih se poleg malega slavca in kosca pogosto oglašata veliki skovik in mala uharica. Trend upadanja ptic kmetijske krajine opazamo tudi v Jovsih, saj se nekateri najbolj ogroženi gnezdilci, kot so zlatovranka, kozica, čuk in črnočeli srakoper, sem ne vračajo več. So tudi pomembna točka za prenočitev, počitek in prehranjevanje mnogih selečih za ptičjih vrst.

Mreža številnih manjših vodnih habitatov na poplavni ravnici, travniške površine ter zaledje nižinskega poplavnega gozda Dobrava daje zatočišče 14 vrstam dvoživk, kar območje Jovsov uvršča med pomembnejša območja za dvoživke v Sloveniji. Naravovarstveno pomembne so zlasti populacije ogrožene rege, plavčka, velikega pupka in hribskega urha. Žal je bilo med podrobnimi popisi v letih 2020 in 2021 ugotovljeno, da na območju več ni nižinskega urha. Dvoživke so med najbolj ogroženimi skupinami vretenčarjev tako v Sloveniji kot tudi drugod v Evropi. Upad populacij dvoživk je posledica izgube, drobitve in uničenja primernih življenjskih prostorov ter zmanjšanja njihove povezanosti. V zadnjem obdobju se je sistematičnega izboljševanja habitata v Jovsih lotil Kozjanski regijski park, v sklopu projekta LIFE AMPHICON, katerega osnovni cilj je izboljšati stanje ohranjenosti dvoživk.

Prav tako že nekaj časa ugotavljamo, da veliko grožnjo zavarovanim habitatnim tipom ter rastlinskim in živalskim vrstam predstavljajo invazivne tujerodne vrste, na območju Jovsov jih bomo podrobno naslavljali s projektom LIFE OrnamentallIAS, ki se je letos dobro začel. Upamo, da bomo s projektnimi aktivnostmi, dobrim sodelovanjem s ključnimi deležniki in lastniki zemljišč uspeli obrniti negativne trende in ohraniti Jovse tudi za naše zanamce.

Za ogled in spoznavanje Jovsov je urejena 800 m dolga koščeva pešpot, prične se pred šolo v Kapelah.

Markirana pot vodi mimo informativnih točk do opazovalnega stolpa ob učni mlaki na obrobju Jovsov. Iz opazovalnice lahko v tišini spremljamo življenje ptic, dvoživk in sesalcev v bližnji okolici. Pot lahko nadaljujemo po kolovozu, iz katerega se odpirajo slikoviti pogledi na Jovse, vse do Jereslavca.

Ko se vrba razvname / Foto Mira Kofler

Po gorah onkraj naših meja

Tura v Visoke Ture je uspela

Alenka Špan

Tretji četrtek v avgustu se je začel zgodaj, že ob šestih smo se zbrali na stalno dogovorjenem brežiškem parkirišču za odhod na planinske izlete, se namestili v kombija in se zaupali voznikoma/vodnikoma, da nas varno in hitro pripeljeta na izhodiščno parkirišče v Avstriji. Po pogajanjih s parkirnim avtomatom in pripravi nahrbtnikov sta nam dobra volja in pričakovanje pustolovščine vzpona na tritisočaka dodobra nabrusila pete, idilično planino s sicer zaprto kočjo smo dosegli dovolj hitro, da je bil postanek v svežem jutru še prijetnejši, saj smo vsi oboroženi z znanjem z medmrežja vedeli, kako dolga oziroma kratka je še pot do kočje Arthur von Schmid.

Vzpon ob žuborečem gorskem potoku je minil skoraj prehitro, nad bučnim slapom se nam je kmalu na ogled postavila vihrajoča zastava, ki obeležuje tako imenovani »internet cafe« zgoraj imenovane kočje, saj je tam na voljo dovolj močan signal, da se lahko v dolino kliče in kaj pošlje. Ob kočji in v njej pa, kar se povezave z dolino tiče, vlada blažen mir. Vrh Säulecka se je v četrtek še sramežljivo skrival za velikim oblakom, v petek ob spustu pa je na koticu pod slapom svojo mogočno podobo na ogled postavil tako ponosno, da se je v večnost zapisal na marsikateri digitalni pomnilnik naših mobilnih naprav.

Kočja stoji na robu visokogorskega jezera, v katerem se na sončne dni ogledujejo vršaci, ki ga obkrožajo, in za katere smo ugotovili, da nanje ne vodi prav veliko označenih poti. Zares označena in kar precej prometna je samo tista, na katero smo se nameravali podati v petek. Radovednost s kancem dolgčasa pogosto poskrbi, da se kakšna pustolovščina zgodi spontano in ne načrtovano, tako je bilo tudi z idejo vodnika Mateja, ki je zapisovalko v četrtek povabil na sprehod pred večerjo, končala pa sva na vrhu Säulecka in se v kočjo vrnila po večerji in več kot pripravljena na nočni počitek. Spali smo v »lagerju« oziroma na skupnih ležiščih, kočja premore štiri, na voljo pa ima tudi dvoposteljne sobe ter

zimsko sobo. V času našega bivanja je bila zasedena do zadnjega koticčka, prijazno sprejmejo tudi štirinožne pohodnike.

Zjutraj se je na vrh odpravila celotna skupina, opisovalka te ture pa sem zaradi nerodnega koraka prejšnjega dne z rahlo oteklim gležnjem ostala ob kočji, družbo mi je delala vodnica Nuša, ki je petkovo jutro ni našlo pri najboljših močeh. Pot se takoj nad kočjo strmo vzpne in da vedeti, da smo v granitu in ne apnencu, kar zahteva trden in zanesljiv korak na bolj in manj trdno postavljenih ploščah. Se pa moraš na poti na podih pod Säuleckom zaradi res številnih markacij kar potruditi, da se izgubiš. Na Säuleck sicer vodi tudi zelo zahtevna plezalna pot z oznako D/E, običajna pot pa po podih in v avgustu samo prek manjšega snežišča do križišča poti

S ture na Sauleck / Foto Matej Mlakar

Koča Artur Von Schmid / Vse foto Matej Mlakar

pod grebenom, na katerem zaviješ levo navzgor in se po kakšni uri zložne hoje povzpneš na vrh. Seveda se spustiš še do križa, ki je dobro viden že iz doline, ter namestiš na udobni leseni klopci. Sam sebi in drugim stisneš roko, se nasmehneš vsaj z očmi, dokler sta vdih in izdih pregloboka, nastaviš ta zadnjo za krst, če si prvič premagal čarobno mejo 3000, zaužiješ planinsko malico iz nahrbtnika ter se počasi v mislih pripraviš na najpomembnejši del vsake gorske ture – varen spust do izhodišča.

Na križišču poti pod grebenom sta vodnika ponudila dve možnosti za vrnitev do koč – po isti poti nazaj se je s svojo skupino vrnil Toni, Matej pa je za svoje izbral pot po drugi strani jezera, do katere pa je bilo potrebno malo poskočiti po balvanih in se je izkazala za bolj adrenalinsko. V koči je ob prihodu široko nasmejanih Slovencev in Slovencev postalo še bolj prometno, kljub temu sta pridna oskrbnika hitro postregla z okusnimi toplimi jedmi z dnevnega menija ter hladno pijačo, s katero smo si vsi nabrali več kot dovolj moči za hiter

spust po že znani poti do parkirišča, ob katerem je kristalno čist tolmun v svoja nedrja nekatere zvalil do gležnjeve, nekatere do kolen, dva pa sta si ga privoščila kot pravo kopel.

Pot domov je minila v prešernem razpoloženju, postanek na Jesenicah je poskrbel za vnos dodatne energije s pomočjo takšnih in drugačnih oblik (hitre) hrane in pijače. V Brežice smo prispeli nekaj minut pred deveto veseli in zadovoljni, da je tura v Visoke Ture tako lepo uspela in smo si lahko ustvarili toliko novih gorskih spominov ter spodbudili nove planinske skomine. Vodnika Toni in Matej sta turo odvodila več kot odlično, spretno krmarila med vsemi potrebami in pričakovanji in nas varno pripeljala tja in domov.

Dve od sedmih vulkanskih jezer / Foto Danica Fux

Treking po vulkanskih Azorih

Danica Fux

Vem, da veste: Azori so vulkansko otočje sredi Atlantskega oceana, oddaljeni okrog 1500 km od Lizbone in 1900 km od Kanade. Morda pa ne veste, da otočje sestavlja devet večjih in osem manjših otokov, razpotegnjenih čez 600 km zračne linije v smeri severozahod-jugovzhod; da ležijo nad aktivnim stičiščem treh velikih tektonskih plošč: severnoameriške, evrazijske in afriške; da je celotno območje še vedno zelo dejavno in da je bil zadnji večji vulkanski izbruh leta 1957 na otoku Faial. Od kod pa ime? Po kragulju, ki se mu v portugalski reče asor. V resnici ta ptica nikoli ni živela na teh otokih, menda so prvi raziskovalci videli podvrsto kanje, ki so jo zamenjali s kraguljem.

Azore so odkrili portugalski pomorščaki v zgodnjem 15. stoletju. Današnje prebivalstvo, okoli 246 800 prebivalcev, je mešanica portugalskih potomcev, Judov, muslimanskih zapornikov, afriških sužnjev, Flamcev, Francozov, Špancev. Uradni jezik je portugalsčina, vsak otok pa ima svoje jezikovne posebnosti.

Narava je Azore obdarila z edinstvenim rastlinstvom in številnimi endemičnimi vrstami. Znani so gozdovi lovorikovcev in nasadi hortenzij. Glavna gospodarska panoga je kmetijstvo, predvsem živinoreja, zadnja leta tudi turizem. Ves čas so otoki pomembna točka NATA. Podnebje je zelo blago, dnevne temperature nihajo med 16 in 25 stopinjami, odvisno od letnih časov, vendar več kot 30 in manj kot 3 stopinje Celzija niso znane.

Naše potovanje se je začelo na otoku San Miguel, je največji in na njem se nahaja tudi upravno središče Ponte Delgada. Že prvi dan smo obhodili zahodni del otoka in obiskali sedem vulkanskih jezer, med katerimi izstopata dve, ki ju loči ozek pas zemlje; ob sončni svetlobi je eno modre, drugo zelene barve. Na nekaterih delih se strme stene kot zavese spuščajo tudi do 300 m v globino. Na vzhodnem delu otoka smo se na ogledu plantaže čajevca poučili tudi o pridelavi čaja.

V nadaljevanju trekinga ob Atlantiku smo se povzpeli na krater vulkana Fogo pa potem spustili do vročih kopeli, kjer so si nekateri privoščili kopanje. Večer smo zaključili na Faži – to je planota strjene lave ob morju, ki se s časom spreminja v rodovitno prst.

Četrty dan poletimo na otok Faial in se takoj podamo na pohod na najbolj zahodno točko Evrope, ustvarjeno iz svežih nanosov vulkana, bruhajočega leta 1957. V sklopu starega svetilnika si ogledamo v pesku zakopan muzej, ki ga je zasul izbruh vulkana. Sprehodimo se nad mogočnimi klifi in nato skozi gozdiček do neznansko bučnega morja. Zvečer nadaljujemo s trajektom na otok

Piko, kjer prespimo, in drugi dan s trajektom na otok Sao Jorge. Prtljaga gre v hotel, mi pa takoj na dolg treking. Čez osrednji gorski hrbet in mimo malih jezerc in pašnikov se povzpemo na najvišji vrh otoka – Esperanca, 1053 m. Šesti dan je pred nami najbolj atraktiven pohod. Avtobus nas zpelje na vrh grebena, sledi nekaj ur spuščanja po zelo zanimivi poti ob potoku, grmovju, skalah, visokih drevesih, ves čas pa pod nami Atlantik. Naslednjega dne – bil je 1. maj trajekt ni odpeljal in tako smo nepričakovano doživeli še en dan Azorov. Obiskali smo razstavo govedi in si ogledali igro vaških fantov z biki. To ni klasična bikoborba, kot jo poznajo Španci, temveč izzivanje bikov in bežanje pred njimi. Bilo je zelo zanimivo in smešno.

Zvečer je trajekt peljal in tako smo se vrnili na najmlajši črni otok Piko. Na njem se nahaja najvišji vrh Portugalske – 2351 m visok ognjenik Piko. Sprehodili smo se med vinogradi, ki so pod Unescovo zaščito, in zanimivimi vasicami s črno belimi zidovi in rdečimi okni. Prava paša za oči. Še pogled v muzej kitolovcev in tovarno predelave kitove maščobe v olje in povratek s trajektom na otok Faial.

Zadnji dan je bil namenjen programu po lastni izbiri. Nekateri so se odpeljali z ladjo na ogled kitov in delfinov, sama sem se podala po slikovitem mestecu, ki me je zelo spominjalo na Madeiro, posebno ulice z mozaiki. Dež je poskusil pokvariti vse lepo, kar smo doživeli, vendar mu ni uspelo. Ostali so čudoviti spomini na vse prehojene poti.

Družinski tabor, rafting / Foto Mojca Šterk

Proti vrhu Chersogna / Vse foto Metka Hrovatič

Na vrhu Tete de la Frema

Treking po Kotijskih Alapah

Metka Hrovatič

Na jugozahodu Italije se na meji s Francijo raztezajo Kotijske Alpe. Najvišji vrh je Monviso, ki je s 3841 m. n. v. viden daleč naokrog. Pod vznožjem te mogočne gore izvira najdaljša italijanska reka Pad. Po pobočjih in dolinah Kotijskih Alp so razkropljene majhne slikovite vasi s kamnitimi hišami in starodavnimi gotskimi cerkvami, ki so ohranile spomin na življenje v preteklosti. Iz teh samotnih in odročnih krajev se je na začetku 20. stoletja večina ljudi v iskanju boljšega življenja odselila, zato je še vedno veliko hiš zapuščenih, mnoge pa se le vrača življenje. Pohodništvo in kolesarjenje poleti ter turna smuka pozimi privabljajo čedalje več ljubiteljev neokrnjene narave. Privabljajo pa tudi vrhunska kulinarika, kulturna dediščina in gostoljubnost domačinov.

Trije člani Planinskega društva Brežice smo se v zgodnjem nedeljskem jutru v začetku oktobra odpeljali v Ljubljano, kjer smo se pridružili vodnici in ostalim štirim pohodnikom. S kombijem smo se namenili čez

Padsko nižino do pokrajine Piemont. Po dolgi vožnji je prijal kulturno obarvan postanek v mestecu Dronero ob reki Mairi. Sprehodili smo se po srednjeveškem delu mesta, prečkali starodaven vražji most, posedeli za kratek čas v prijetni kavarni, nato pa kmalu prispeli do naše prve namestitve v dolini reke Maire. Pred večerjo je sledil še kratek sprehod po pobočju hriba nad vasjo. Veseli in navdušeni nad vtisi smo tako zaključili prvi dan sedemdnevnega trekinga.

Vse dni smo se zjutraj spočiti in dobre volje vozili na izhodišča. Hodili smo skozi pretežno macesnove gozdove, ki so višje prehajali v dolga in mehka travnata pobočja. Nad njimi so se dvigovale mogočne gore, katerih odtenki rjasto sive barve so se neprestano spreminjali in žareli v sončni svetlobi. Vmes so žuboreli potoki. Jezerca ob poti so odsevala gozdove, gore, nebo nad njimi in nas prevzemala s svojo čisto lepoto. Ko smo hodili po pobočjih, so nas očarale strnjene vasice. Kamnite hiše, ozke tlakovane ulice in stari trgi s cerkvami na sredi pričajo o iznajdljivosti prebivalcev in njihovem občutku za lepoto in usklajenost gradnje. O hudih časih pa pričajo črno sivi bunkerji in koščki zarjavele bodeče žice, na katere smo naleteli na pohodu čez planoto Gardetta. Vojaški objekti so ostali kot nemi in težki pomniki bojev v drugi svetovni vojni. Zdaj tod hodijo in se med seboj prijazno pozdravljajo ljudje različnih narodnosti. Druži in povezuje jih občudovanje in veliko spoštovanje narave.

Na pobočjih so nas pozdravljali svizci, visoko v gorah smo lahko občudovali let velikega orla in tudi gamsi so nas, tako kot mi njih, mirno opazovali z varnih skalnih previsov. Na pašnikih med vasmi smo srečevali črede belih krav piedmonske pasme, tu in tam se je pasla kakšna čreda ovac. Neko popoldne, ko smo se spuščali

po strmem pobočju, so nas presenetili številni osli, ki so med skalovjem mirno mulili travo in spretno stopali po nevarnem terenu. Niso se dali motiti naši prisotnosti. »V tej strmini smo samo mi in osli,« se je slišala opazka pohodnika iz skupine. Smejali smo se. Je že imel prav.

Pravijo, da prvega ne pozabiš nikoli. Moj prvi osvojeni tritisočak se imenuje Tete de la Frema, ali po slovensko Ženska glava, 3151 m. n. m. Vzpon po uhojeni stezi po dolgih travnatih pobočjih se je začel 1300 metrov nižje. Zadnjih nekaj sto metrov pa je le zahtevalo več planinskih spretnosti in plezanja, nakar je sledilo veliko veselje in sreča, ko smo vsi dosegli vrh. Označeval ga je velik kovinski križ. Pogledi na vse strani so bili navdušujoči. Seveda je sledil planinski krst, saj sva se dve udeleženci prvič povzpeli na goro, visoko 3000 metrov in več. Po tepežu, v zabavo vseh, smo si privoščili malico iz nahrbtnikov, kratek počitek, nato pa je sledil povratek v dolino in vožnja na drugo nastanitev.

Pod 3026 m visokim vrhom, imenovanim Chersogno, se nahaja dom Luigija in Pasqualine ter njune družine. Staro kamnito hišo in pripadajoča poslopja sta z veliko občutka za kulturno dediščino preuredila v kmečki turizem z imenom Al Chersogno. Dva dni in dve noči je bil to tudi naš dom. Po celodnevni hoji smo bili deležni tople domačnosti, pristne gostoljubnosti, udobja in odlične hrane, ki ju z družino pridelujeta in pripravljata na ekološki kmetiji. Kot veliko domačinov sta tudi onadva ponosna na svoje oksitanske korenine. Posebnost teh krajev je namreč oksitanska kultura, ki sega na italijansko stran Kotijskih Alp iz Francije. Veliko je izobešenih oksitanskih zastav in ljudje še vedno govorijo oksitanski jezik. Mi pa smo bili počaščeni tudi s koncertom etno glasbe. Po imenitni večerji je Luigi sedel na stol, vzel v roke harmoniko in že so hišo in naša srca napolnili zvoki oksitanskih pesmi. Bili smo ganjeni in prevzeti.

Naši pohodi so potekali na višini od 1500 do 3100 m. Vsak dan smo hodili od šest do devet ur in premagovali okoli 1000 višinskih metrov, tudi več. Potrebna je bila dobra fizična pripravljenost, vendar so nam bili dobra družba, sončno vreme, ki nam je služilo vse dni trekinga, in vse lepote, ki smo jih bili deležni na poteh, velika spodbuda za vzdržljivost. Po sedmih dneh trekinga in prijetnega druženja smo se v soboto zvečer srečno vrnili domov.

Hiše v vasiči Chiappera

Kazbek / Foto Leja Lopatič

Kazbek, moj pettisočak

Leja Lopatič

Že septembra 2023 se je rodila ideja za potovanje v Gruzijo oziroma vzpon na 5054 m visoki Kazbek v pogorju gruzijskega Kavkaza. Vse skupaj se je začelo na Vršiču, kjer sem delala v koči, med gosti pa sta se pojavila Poljaka, ki vsako leto rada odkrivata nove svetove. Po nekaj kapljicah alkohola sta me povabila s seboj in januarja 2024 smo ta vzpon tudi zares izpeljali.

Priprave na pot so se začele zelo zgodaj: nakup letalskih kart, opreme, dogovor z agencijo, organizacija celotnega potovanja. Odločili smo se, da ne bomo potovali tako daleč samo za vzpon na Kazbek, ampak bomo potovanje podaljšali z desetdnevним krožnim potovanjem (road-tripom).

Moja pot v prestolnico Tbilisi se je začela 2. septembra 2024. Pred sabo sem imela cel dan potovanja: iz Ljubljane do Istanbula in naprej do Tbilisija. Na pot sem odšla sama, poljski prijatelji so v Tbilisi prispeli dva dni kasneje. Ta čas sem si ogledovala mesto, preizkušala tradicionalno gruzijsko hrano in se družila z domačini.

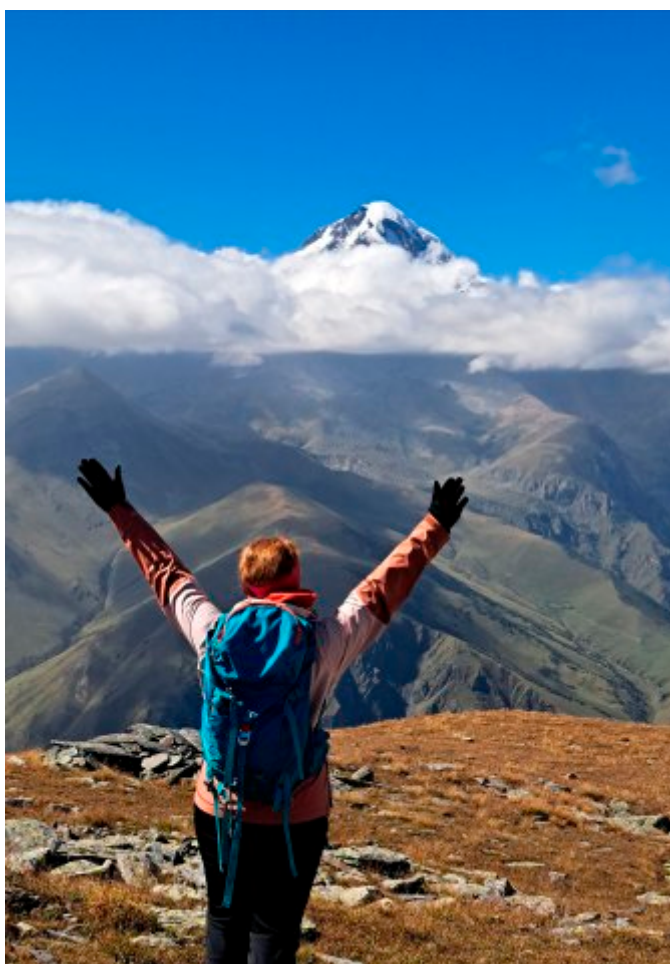
6. septembra se je naša odprava v organizaciji poljske agencije začela. V avtobusu sem bila med tridesetimi Poljaki edina tujka. Brž se je pojavila prva ovira: jezik. Tako sem morala vodjo večkrat opomniti, da mi naj

navodila in vse pomembne informacije povedo še v angleščini. Odpeljali smo se v mesto Kazbegi, ki se nahaja ob vznožju Kazbeka. Za aklimatizacijo smo od tam dva dneva opravljali pohode na bližnje gore, nato pa smo začeli pot proti Kazbeku, ki je trajala kar pet dni. Na srečo so nam nekaj opreme dostavili konji. Vse noči smo prespali v šotorih in se v mrzlih nočeh stiskali v debelih spalnih vrečah. Dvigali smo se postopoma najprej na 3000 m, nato 3700 m in še na 4100 m in se vsakič vračali v tabor. Pri marsikom so se kmalu začeli kazati znaki višinske bolezni, zato vsi niso opravili vzpona. Pomembno je bilo tudi, da smo spili vsaj štiri litre vode na dan, ki smo jo morali prekuhati, saj smo imeli na voljo le tisto, ki je pritekla iz ledenika.

Vzpon na vrh Kazbeka se je začel četrty dan ob pol treh zjutraj. 1400 metrov višinske razlike je bilo pred nami. Vrh sem dosegla ob 9.00, ob 12. uri pa smo z ekipo že nazdravljali v čast osvojenemu pettisočaku. Vzpon na vrh je bil bolj zahteven fizično kot tehnično. Naslednji dan je sledil še sestop v dolino in povratek v Tbilisi.

Ko smo se vrnili v prestolnico, smo nadaljevali našo pot po Gruziji z avtom. V desetih dneh smo prevozili približno 1300 km. Pot nas je vodila proti vzhodu države, tj. na zahodno obalo Črnega morja, v mesto Batumi. Od tu smo nadaljevali proti osrednjemu delu države, pa na severozahod v mesto Mestia, ki se nahaja v regiji Svaneti; marsikomu je to najlepši del Gruzije. Spotoma smo si ogledali nekaj slapov, arheoloških najdišč, opravili kakšen krajši pohod, predvsem pa smo poskusili veliko tradicionalno dobre gruzijske hrane.

Gruzija je zares čudovita dežela z gostoljubnimi domačini, ki živijo preprosto življenje v neokrnjeni naravi. Tudi cene so ugodne. Priporočam!

Vse foto Leja Lopatič

Za nami Misti / Vse foto Natalija Vahčič

Peru: vulkanski Misti

Natalija Vahčič

Raziskovati Peru in njegovo kulturo, barve, ljudi so bile moje najstniške sanje. Hranila sem jih za čas, ko bom imela dovolj denarja in popotniških izkušenj. Pa sem točno pred letom dni v klepetu z Mileno ugotovila, da je pravi čas, da greš za svojimi sanjami natanko takrat, ko so dovolj močne. In sem šla. Z menoj pa sin Jakob, ki neskončno rad raziskuje naravo, in partner Dominik, nikakršna popotniška duša, ki »toliko časa že ne bom sam doma«.

In se je začelo: odrekanje vsem nepomembnim malenkostim (beri: varčevanje celo pri malenkostih), iskanje ugodne letalske povezave iz Benetk do Madrida in naprej do Lime, načrtovanje ogledov, prenočišč, transferjev po državi... Trajalo je štiri mesece, tedaj pa se pojavi odkritje Mistija, ki je obrnilo vse načrtane cilje na glavo. Zadnja knjiga, sposojena v potujoči knjižnici, je bila namreč *Smrtonosni trn* Celjanke Alme Karlin, svetovne popotnice, ki je pod Mistijem sto let nazaj preživela veliko časa in ga doživela res mistično. Spoznanje, da je ta vulkanska gora še precej neodkrit biser, da nanjo hodijo predvsem ljubitelji pohodništva in ne selfijev, je bil dodaten razlog, da je bil Misti pod »nujno« vkomponiran v štiritedensko potepanje, zato pa sem črtala s seznama Amazonko, puščavo in Nazco z znamenitimi geoglifi.

Vulkanski Misti noče iz misli

V okolici Arequipe, belega mesta z močnim španskim pridihom, kraljujejo trije vulkani: Chachani (6057 m), Misti (5825 m) in Pichu Pichu (5664 m). Legende o njihovem nastanku so povezane z Zemljo, ljubeznijo, strahovi in močjo, pogled na božanski vulkanski trio očara zagotovo vsakega, ki obiše ta del sveta.

Misti ni več hotel iz glave. Morda me je še bolj mikal zato, ker sem se dve leti pred tem odrekla Kilimanjaru. Za pohod na vulkan Misti sta se mi zdeli ključni aklimatizacija in kondicija, vse drugo je na tehnično nezahtevni vulkanski poti za slovenskega planinca, ki ima vsaj malo izkušenj, manj pomembno. Sploh pa smo nabirali kondicijo in se aklimatizirali kar vsak dan v Peruju, saj smo se prve tri tedne gibali na spoštljivih višinah: iz Lime (0 m. n. v.) smo poleteli v Cuzco (3400 m), se peš spustili na Machu Pichu (2430 m) in Huayana Picchu (2693 m), uživali v trekingu okoli sedmerih jezer na višini 4750 m pod goro Ausangate (6372 m), peščili na slap nad Urubambo, osvojili Rainbow mountain – Vinikunka (5036 m), spali na jezeru Titikaka, se spustili proti Colca canjonu in na koncu pristali v kolonialni Arequipi, imenovani »belo mesto«. Poleg planinskih doživetij smo bili ves čas v stiku z domačini, z njimi klepetali in barantali, kukali v tamkajšnje šole in uživali v pestrih uličnih okusih juh iz različnih vrst krompirja, koruze, parkljev ... Domačini so nas naučili, kako žvečiti koko, kako se ob težavah z višino opolnomočiti z domačimi zvarci – zeliščnimi izvlečki v alkoholu. Bili smo siti in spočiti. Fizično pripravljeni.

Psihična priprava

V blogih smo prebrali tako navdušene kot odklonilne vtise. Razmišljali smo takole: če ljudje že stoletja živijo, delajo in ustvarjajo na takih višinah, potem bomo tudi mi zmogli napore. Če lahko rečemo psihična priprava tudi popolnemu odklopu, potem štejem sem načrtovano poležavanje na Urus slamnatih otokih, nakupovanje mini izdelkov domače obrti, klepetanje s popotniki in domačini, crkljanje otrok, fotografiranje, ogled barvitih tržnic, muzejev, solin, inkovskih razvalin, bikoborbe ... V Arequipi smo obiskali čudovit ženski samostan sv. Kataline. Tu sem prvič v življenju pomislila, da bi lahko bila nuna, saj so nepopisno lepi vrtovi z dišečim cvetjem, čudovite skupne molilnice, arhitekturno popolni atriji ... žareli v pestrih zgodbah teh žensk. Težko verjamem, da so nune zgolj molile, klekljale, mesile testo, ker skupne ogromne črne kuhinje še danes dišijo po partijih in življenjskih pregrehah. Pred vzponom smo si ogledali še deklico Juanito, najdeno na gori Ampato po petsto letih od njene smrti. Hranijo jo v antropološkem muzeju v posebni komori na temperaturi minus 20 stopinj Celzija. V okolici teh vulkanov so do danes izkopali 16 otrok. Inki so jih žrtvovali bogovom v prepričanju, da je otrok najbolj »pure« darilo, ki bo pomirilo bogove in zagotovilo dobro letino. Dan pred vzponom smo se še odlično najedli na pokriti tržnici v centru Arequipe, ki jo je zrisal znani pariški arhitekt Gustav Eiffel.

Misti, zares

Jakob je poskušal po spletu najti ugodnega vodnika, a so bile cene dvodnevnega vodenja nad 400 evrov po osebi. Preveč! V Arequipi smo hitro našli eno in edino agencijo

z licenciranimi vodniki. Za 110 evrov na osebo so nam ponudili dvodnevno vodenje, prevoz na 3400 m z usposobljenim voznikom in luksuznim vozilom 4 x 4, vso planinsko opremo in tri obroke v baznem taboru. Dogovorjeno. Plačano. Samo manjši nahrbtnik in šest litrov vode naj bi potrebovali, je bilo rečeno ob vplačilu. Noro super!

A super samo do večera pred odhodom, ko smo imeli srečanje z vodnikom in dobili povsem drugačne napotke kot v agenciji, kjer smo pustili denar. Torej: vsakega izmed nas so opremili s prastaro, po plesnobi dišečo opremo: 80-litrške nahrbtnike (meni je segal skoraj do kolen), dva predpotopna arnofleksa, preznojeno spalno vrečo, raztrgane in prevelike jakne in skupen 8-kilogramski šotor, za nošenje katerega se je na koncu javil Dominik. Pri ponujenih preznojenih in povsem zguljenih gojzarjih mi je počil film. V svojih teniskah grem gor! Pika! Ni snega, ni skal, le vulkanski pesek. Super bodo. Pol v angleščini in pol v slovenščini sem se sprla z »gazdo«, ki je na koncu popustil in dovolil, da gremo v svoji obutvi. A nosačev ne bo? Ne, ne bo jih. Na sestanku z nami so bili še štirje mladi, ki so dobivali napotke za vzpon na Chachani, trenutno najpopularnejši vrh zaradi višine, pa še cepin ti posodijo, da si na fotki nad 6000 m potem kot pravi alpinist, čeprav za tistih nekaj krpic snega dvomim, da kdaj sploh uporabiš to reč. Po sestanku smo leteli v trgovino in si kupili vsak dvanajst pollitrskih plastenk z vodo, kot so svetovali.

Noč pred odhodom je bila turbulentna: sanjala sem, kako vlačim vso opremo na Misti in naslednji trenutek, kako sploh ne grem gor, se večkrat prepotena prebudila

in se spraševala, kaj mi je tega treba. Po zajtrku smo odšli. Šofer z usnjenimi rokavicami, mi trije, mlad vodnik, Ekvadorka Ana in še Perujec s kolesom. Po dobrih treh urah vožnje z enim postankom in ves čas na pol odprtimi okni avtomobila smo pristali 3600 m visoko, na izhodišču v nacionalnem parku. To je edini naravni habitat na svetu s prosto živečimi vikunjami, alpakami in lamami. Nič dreves. Tri vrste rastlin. Nič vode, presušene soteske. Neskončni razgledi proti Andom, Boliviji in Čilu. In mi. Pri okoli 35 stopinjah smo štartali z vso kramo po pesku, dva koraka naprej in en nazaj. Do baznega tabora na 4400 m smo gazili skoraj štiri ure. Ves čas sem tiho grizla svojo jezo. Pila. Se potila. Si bolj malo ogledovala. Se spraševala, zakaj ima Ana tako majhen nahrbtnik in kje ima opremo.

V baznem taboru

Okoli treh popoldne smo prispeli. Kam? Na eno poličko, lahko bi rekla mini teraso med vulkanskimi skalami. O velikih šotorih s skupno kuhinjo, kakšnem preprostem WC-ju, kuharju, ostalih pohodniških skupinah ni bilo niti sledu. Vodnik, imena se ne spomnim več, je rekel, naj si postavimo šotor, on je skuhal večerjo, beri: kos piščančjega mesa in riž v vodi. Ani je nosil opremo in postavil šotor tisti Perujec, ki se je kasneje v dolino vrnil s kolesom. Povedala je, da je agenciji plačala dodatnih 150 evrov, nam tega niso ponudili. Moja jeza še kar ni popustila. Po izjemno lahki večerji je Jakoba obšla močna slabost in večerje v njegovem želodcu kmalu ni bilo več. Z Dominikom sva z glavobolom in aspirinom zaspala, še predno se je znočilo. Oblečena v vse, kar sva imela. Jakoba je Ana povabila v svoj šotor, da se je počutila bolj varno. Vedeli smo, da bo noč mrzla. Spali

smo slabo, ker je zelo pihalo, na trenutke se mi je zdelo, da nas bo odlepilo skupaj s šotorom.

Proti vrhu

Načrtovani jutranji odhod ob enih smo zaradi vetra prestavili na pol četrto uro. Napili smo se kokinega čaja in se s svetilkami odpravili proti vrhu. Vsa voda nam je ponoči zmrznila, tako da smo imeli na voljo le led. V prste me je tako zelo zeblo, da pohodniških palic nisem mogla uporabljati. Nad rokavice sem si naredila dvojne volnene nogavice, a ni pomagalo. Pot je bila ves čas ista, monotona in nezanimiva. Le zvezde! Zvezde tu sijajo močnejše in več jih je. Po dveh urah hoje sem si želela domov. To sploh ni to! Počutila sem se kot otrok, ki se mu ne da. V Dominikovem objemu sem se zjokala in ga prepričevala, da je brez veze, da greva nazaj. Neuspešno. »Če sem prišel tako daleč, grem pa še na ta vrh. Tukaj ne bova odnehala.« Na srečo je kmalu posijalo sonce in po štirih urah hoje sem dobila voljo. Zdelo se mi je, da se približujemo kraterju, zrak je postajal redkejši, moj korak pa lahkotnejši.

Jutranja zarja je obarvala pokrajino v tisočerih odtenkih. Ana je stopala počasneje, čakali smo jo. Dominik je povsem utihnil. Vodnik je presodil, da na 5600 m potrebujemo pavzo. Malo pod vrhom, juhej! Po petnajstih minutah pavze nas je Ana dohitela in ko smo mislili nadaljevati, je Dominik otrpnil. Ni čutil nog, rok, malo je govoril. V hipu mi je bilo jasno, da ga je objela višinska bolezen. Zmenili smo se, da Jakob in Ana z vodnikom nadaljujeta do vrha, midva pa se spustiva do baznega tabora. Izkazalo se je, da je bila to pametna odločitev.

Pol ure za tem so pogumni osvojili vrh in si ogledali krater. Ko sva prispela do šotorov, je sonce tako pripekalo, da sva si naredila poletna oblachila in uživala v soncu in čudovitih razgledih. Počakala sva zmagovalce

in v dolino smo se spustili skupaj. V baznem taboru smo morali pustiti šotor, spalke in ostalo opremo za naslednjo skupino, mi smo jim poklonili tudi šest litrov vode, ki je nismo mogli popiti, in energijske tablice, saj niso zanamci krivi, da nas je agencija grdo izrabila.

Do večera smo prispeli v Arequipo. Ko sem na agenciji povedala, da niso ravnali pošteno glede obljubljenega, je denarja željni šef nesramno pripomnil, da imajo s Slovenci od nekdaj težave, da vedno kompliciramo. Kljub konfliktu mu ni uspelo porušiti mojega splošnega vtisa o tamkajšnjih prijaznih in poštenih ljudeh, a na vsaki poti se najde kdo, ki je pripravljen na manj človeške odnose.

Za konec

Vzpon na Misti nas je popeljal v svet med zemljo in nebom. Alma pravi: »*Moški živi, ženska doživlja.*« Morda je moje dojetanje Mistija le žensko doživljanje napora, morda je takšen preplet v glavi posledica pomanjkanja kisika, ko se pri enih bolj odzove mišični sistem, pri drugih pa duša...

Moj Misti ni planinski dosežek, še manj presežek, mi je pa odprl nova obzorja v Almin svet. Z njenimi Mesečevimi solzami se spet sprehajam po poteh te svetovne popotnice in kujem načrte za nova barvita, neodkrita, tudi planinska potovanja.

Prispevek o Peruju je bil bistveno daljši, a ga je urednica v soglasju z avtorico zaradi omejenega števila strani skrajšala in prilagodila.

**Zanimivo,
vabljivo,
koristno**

Foto Jože Prah

Evropske pešpoti

Jože Prah

Zgodovina pohodništva po evropskih pešpoteh sega v leto 1969, ko je bila v Nemčiji ustanovljena Evropska popotniška zveza (ERA). Danes to krovno organizacijo sestavlja 63 pohodniških organizacij iz 30 evropskih držav in štirih organizacij, ki so včlanjene kot zunanji opazovalci. Združujejo okoli 4 milijone članov.

Glavni moto prvega predsednika Evropske popotniške zveze, dr. Georga Fahrbacha, na ustanovitvi 19. oktobra 1969 v kraju Raichbergu je bil: *»Odprimo meje, pojdemo drug do drugega peš, kajti le tako se bomo med seboj najboljše spoznali in naučili spoštovati in ceniti sočloveka!«* Ta moto je kaj kmalu našel odziv tudi pri nas.

V Evropi je speljanih 12 E-poti, ki merijo več kot 70 000 km, skozi Slovenijo potekajo tri: E6, E7 in E12, skupna dolžina je 1000 km. Vse evropske pešpoti v Sloveniji so označene z rdeče-rumenimi markacijami, zanje skrbi Komisija za evropske pešpoti v Sloveniji (KEUPS), ki so jo ustanovili: Zavod za gozdove Slovenije, Planinska zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije, Zveza gozdarskih društev Slovenije.

Evropske pešpoti so hrbtnica evropskih pohodniških poti. Povezujejo države od Severne Kaplandije do Krete in od Atlantskega oceana do Karpatov in Črnega morja. So poti miru, razumevanja in enotnosti. Glavni moto pohodnikov v Sloveniji je: *»Kdor hodi, je vedno pred časom. Kdor hodi po evropskih pešpoteh, je nekaj*

desetletij pred časom. Kdor hodi po slovenskem delu dveh evropskih pešpoti, je že četrto stoletje pred časom. In ta čas je vedno zdaj!»

EVROPSKA PEŠPOT E7

Posavje preči Evropska pešpot E7. Prvotno se je imenovala Evropska pešpot *Od Soče do Sotle*, segala je od mejnega prehoda Robič do Bistrice ob Sotli. Odprta je bila 12. septembra 1986 na Mačkovcu. Komisija za evropske pešpoti pri Zvezi gozdarskih društev Slovenije je leta 1995 predlagala podaljšanje od Bistrice ob Sotli do madžarske meje pri Hodošu. Podaljšek poteka po Ormoški, Haloški in Pomurski poti. Otvoritev podaljška je bila 14. oktobra 1995 v Olimju v počastitev 20-letnice evropskih pešpoti v Sloveniji. Ob tej priložnosti je bilo spremenjeno ime, tako da se sedaj imenuje *Od Soče do Mure*. Od leta 2002 nosi ime po slavistu Zoranu Naprudniku, zelo prizadevnem družbenem delavcu v športu in turizmu.

Slovenski del E7 je dolg okoli 650 km in ima 42 kontrolnih točk z žigi. Označena je z rumeno rdečo markacijo. V celoti ji bo zagotovo enkrat uspelo, da bo povezala Atlantik in Črno morje. Na zahodu ji manjka začetni del na Portugalskem in odsek skozi del Italije, na vzhodu pa nadaljevanje skozi Romunijo in Ukrajino. V naši državi se začne E7 pri opuščnem mednarodnem mejnem prehodu Robič, nakar vodi po krajih in planinah: Kobarid, Tolmin, Planina Razor nad Tolminom, Porezen, Blegoš, Škofja Loka, Ulovka, Vrhnika, Mačkovec (911 m. n. m.), Selo pri Robu, kjer se križa s pešpotjo E-6 in nadaljuje proti Krki, Žužemberku, Dolenjskim Toplicam do Gospodične (822 m. n. m.) na Gorjancih, mimo samostana Pleterje do Kostanjevice na Krki in Bistrice ob Sotli, skozi Podčetrtek in Rogaško Slatino na Donačko goro, prek Podlehnik v Ormož, Banovce, Moravske Toplice in v Gornje Petrovce ter Hodoš, kjer pešpot zapusti Slovenijo in se nadaljuje po Madžarski. Seznam vseh krajev na poti najdete na <http://www.pespoti.si/obhodnica.php?id=5>.

Ko je pot opravljena in potrjena z žigi, dobi pohodnik spominsko značko. Pohodna knjižica je na voljo pri Turistični zvezi Slovenije ali Planinski zvezi Slovenije ali KEUPS-u. Zaželeno je, da pohodnik vodi dnevnik vtisov, fotografira in zbira razne podatke, saj to predstavlja trajen spomin na prehojeno pot. Vletu 2025 bomo značke za prehojeno pot podelili 27. septembra v Radljah ob Dravi.

Evropopotniki se srečujemo v Sloveniji vsako leto. Vsako peto leto pa se srečamo na evropskem festivalu: EVROPOHOD /EVRORANDO/. V letu 2026 bo potekal med 20. in 26. septembrom v Rudnih gorah (Erzgebirge)

na nemško-češki meji s središčem v Oberwiesenthalu. Pa še nekaj osnovnih podatkov: čas hoje za E7: 35 dni, dolžina: 650 km; zahtevnost: lahka do srednje zahtevna, začetek: mejni prehod Robič, zaključek: mejni prehod Hodoš, informacije: Vodnik E7, KEUPS, <http://eupoti.com/> in <https://mapzs.pzs.si/path/67157>.

EVROPSKA PEŠPOT E6

E6 je bila odprta 22. junija 1975 v Mariazellu v Avstriji, slovenski del E6 pa 24. maja 1975 na Mašunu v okviru tedna gozdov in proslave stoletnice prvega gozdarskega društva na Slovenskem. Pobudo za ureditev te poti v Sloveniji je dal inženir gozdarstva dr. Milan Ciglar po katerem se danes ta del poti tudi imenuje »Ciglarjeva pot od Drave do Jadrana«. E6 poteka zdaj od Baltika do Jadrana, rada pa bi segla, po kopnem seveda, do Egejskega morja. Slovenski del E6 je do razpada Jugoslavije vodil od mejnega prehoda Radlje do Kastava na Hrvaškem, danes pa do Strunjana. Dolga je okoli 350 kilometrov, pohodniki zberejo 39 žigov.

Na podlagi sklepa KEUPS-a in potrditve Evropske popotniške zveze (ERA) je KEUPS-u pripadla čast, da ob 50-letnici odprtja pripravi v to počastitev osrednje dogodke. Če vas zanima, kaj vse se bo dogajalo, poiščite podatke na internetu, vsekakor pa že tu izpostavljam dva dogodka, ki močno vključujeta planinska društva: 14. junij 2025 dan planincev na Jančah in mednarodni foto natečaj E6.

Prijatelji planinci, vabljeni na popotovanje po evropskih pešpoteh!

<http://eupoti.com/>
Predsednik KEUPS: Jože Prah, 041 657 560,
keups.slo@gmail.com

Foto Zdenka Mihelič, PZS

Izposojen članek: Kaj je pomembnejše starejšim, kaj mlajšim

Zdenka Mihelič, mednarodna planinska vodnica

Ko sem prebirala aprilsko številko Planinskega vestnika (2024), so me brž pritegnili članki pod skupnim naslovom Starejši planinci in gore. Tudi v našem društvu je veliko starejših članov, ki so pogosti obiskovalci gora in pogosto najaktivnejši del članstva že zato, ker niso več vpeti v službene obveznosti. Tako sem se brez oklevanja odločila, da si tokrat izposodimo članek Kaj je pomembnejše starejšim, kaj mlajšim. Z dovoljenjem avtorice Zdenke Mihelič, predsednice Združenja planinskih vodnikov Slovenije (ZPVS) in mednarodne planinske vodnice (IML), članice UIMLA**, sem besedilo nekoliko skrajšala. Članek temelji na njenih izkušnjah z vodenja različnih skupin v hribe, razmišljanjih, kaj je pomembno starejšim, kaj mlajšim, kako voditi ene in druge, kaj je skupno vsem vodenjem.*

*IML mednarodna planinska vodnica

**UIMLA Združenje mednarodnih planinskih vodnikov je bilo ustanovljeno v Franciji leta 2004. Skupaj s članicami kandidatkami šteje 30 članic/nacionalnih organizacij. Združenje planinskih vodnikov Slovenije ima status polnopravnega članstva od leta 2020, kar med drugim pomeni, da lahko samostojno šola mednarodne planinske vodnike.

Milena Jesenko

Na svojih vodniških ali zasebnih turah sem bila v družbi ljudi različnih starosti, veliko je bilo mladih in (naj)mlajših, še posebno v času dolgoletnega vodenja planinskega krožka na domači osnovni šoli, v zadnjih letih pa je čedalje več starejših planink in planincev, ki si želijo v hribe, pa sami ne vedo, kako do izhodišča, kje poteka pot itd., ali pa je tista generacija srednjih let, ko sem začela voditi, zdaj že nekoliko posivela. Pri mlajših se v zadnjih letih zelo pozna porast »internet/facebook« generacije, ki v veliki meri čuti, da zmore sama na vse poti, na vse vrhove po ogledu objave nekoga na družabnem omrežju v slogu: »Če zmore on, zmorem tudi jaz.«

Ne gre posploševati

... Vodila sem dva mlada nadobudna Avstralca, par, ki sta si za potovanje po Evropi vzela tri mesece. On samo-zaposlen, ona pa je zaradi potepanja in raziskovanja Evrope pustila službo. Oba zagnana, polna energije, ki je kar kipela v njima, sta se zgodaj zjutraj usedla v avto in smo se odpeljali proti Pokljuki. Kljub zgodnji uri sta ves čas napeto poslušala in se pogovarjala, vse ju je zanimalo. Na izhodišču sta se želela zagnati in sem ju komajda brzdala, da se ne bi takoj prekurila. Kot sem opazila, je bil mladima na turi pomembnejši športni dosežek, da sta stala na najvišjem vrhu obiskane države,

in ne toliko doživete narave. Prevladali so hitrost hoje, čas, hitri vzpon in sestop ter zvečer že biti na pivu v prestolnici. Tako sem jima pri vodenju ob opozorilih glede varnosti, posebnosti bolj kot o raznobarnih drobnih cvetkah v razpokah, skalnih zanimivostih in kaj vse se vidi, pripovedovala o naših športnikih, rekordih na Slovenski planinski poti in faktografske podatke, ki so ju zanimali. Ustavljali smo se za kratke prigrizke in pitje, za razglede jima ni bilo mar. Prav tako sem začutila, da jima ni do zgodovine. Bolj ju je navdušila smešna anekdota in celo kakšen dogodek iz mojega gorništva.

Starejše planince zanima več

Starejši planinci so po navadi pozornejši, dojemljivejši za vse nasvete glede varnosti. Tempo hoje je počasnejši. Starejšim veliko pomeni, da jih večkrat opozorim na posebnosti tako pri hoji, ovirah na poti, na varnejše napredovanje in pri uporabi opreme kot tudi na razglede, lepote, gorsko cvetje in živali, skalne gmote in kamnine, naravne znamenitosti...

... Starejši planinci, ki sem jih na primer vodila na Srednji vrh nad Završnico, so že na izhodišču polni želja pripravili fotoaparate ali mobije, s katerimi so potem lovili vedno nove lepote. In so bili hvaležni, da sem jim jih tudi pokazala. Bili so bolj tenkočutni, več so opazili, več stvari so si želeli videti, doživeti in željno so okušali planinske jedi. Zanimalo jih je vse in še več iz naše planinske zgodovine, pa razna pretekla doživetja, zgodbe, večkrat smo se ustavljali na točkah, od koder so se videli čudoviti razgledi in vrhovi, ki so se sproti odkrivali, veliko jim je pomenilo, da sem jim razložila, kaj vse se vidi.

Res je, hitrost hoje je bila veliko počasnejša kot pri mladima Avstralcema, a še vedno so bili presenečeni, da smo prišli na vrh v času, zapisanem v razpisu in na kažipotih. Ja, ne le pri starejših, tudi pri vseh drugih je tempo brez zaganjanja in hitenja, enakomeren tempo z zaustavljanjem za drobne odmore na 45 minut do ure ter z večjo malico na približno tri ure, zmagovalna kombinacija.

Brez izjem ne gre

Ne gre pa predalčkati in posploševati. Tudi mnogi mlajši so navdušeni nad lepotami gorskega cvetja, razgledov in

izjemnih trenutkov, ki jih želijo ohraniti vsaj na slikah. In so starejši, ki jih še tako krasni prizori v gorah, napolnjeni s pisanimi cveticami in z razgledi do morja, niti najmanj ne ganejo. Niso vsi mlajši ali starejši planinci enaki in enako fizično pripravljene. Tako sem prav tako lansko leto le nekaj dni za prej opisanima Avstralcema vodila skupino mlajših in tri osebe med njimi, stare okoli 25 let, so bile brez kondicije; no, imele so tisto za vsakdanje življenje, za vzpon na Triglav pa še zdaleč ne. Le trmasta vztrajnost in mladost sta jih ob pomoči nas vodnikov, privedli na vrh in nazaj. Že po pol ure vzpona so namreč dejali, da bodo šli čisto počasi, da ne gre. Zanimarili so dejstvo, da se je treba fizično pripravljati za tako dolg in naporen vzpon, kot je bil pred nami, prav tako za sestop. Še dobro, da sem imela v tej skupini na voljo več vodnikov, da sem skupino lahko razdelil na tri podskupine...

Prav tako pa te lahko starejši presenetijo z vitalnostjo in poskočnostjo, zagnanostjo in odlično kondicijo. Še zdaj mi je vzor skupina starejših, ki sem jih vodila na večdnevni turah. Po razmišljanju, fizični pripravljenosti in trdoživosti zagotovo prekašajo marsikaterega mlajšega. Prepričana sem, da so jih do tja pripeljali nepodcenjevanje tur in gora, dosledno pripravljanje na izziv, hribovske izkušnje glede hitrosti hoje, ustrezne opreme, hrane, ki podpre telo na turi in po njej, pa tudi medsebojno spoštovanje in hvaležnost možnosti biti v hribih, da jih lahko okušaš na tak način.

Kaj je skupno pri vseh vodenjih

V lanskem letu (2023, op. M. J.) sem prav o tem, katere so odlike odličnega vodnika, veliko razmišljala, povprašala pa sem tudi nekaj takih gorskih vodnikov. Vodnik mora biti v prvi vrsti usposobljen in strokoven, tehnično podkovan za vodenje tur in tudi sam odlično psihofizično pripravljen. Varnost mu mora biti na prvem mestu. Vodnik mora biti samozavesten, prilagodljiv, iznajdljiv in tudi hladnokrvno odločen. Biti mora pozoren, iskren, pristen, pošten in odkrit, dobre volje, obziren, srčen, sočuten in nikoli obsojajoč, saj nikoli ne vemo, v kakšni situaciji je gost, s čim se morda spopada doma ali v sebi, kakšen dan ali obdobje je za njim. Zelo pomembni sta empatija in odgovornost s čutom do

Šentviška kronika

Branko Kopinč

Cerkvico sv. Vida je na dan obiskalo povprečno 78 pohodnikov, v celem letu 28.778. Število bi bilo višje, a se nekateri vsakodnevni pohodniki ne vpisujejo. Največ obiska je bilo 18. aprila 2024, ko je bila svojemu namenu predana novo zgrajena razgledna ploščad ob cerkvi sv. Vida, kar je privabilo veliko pohodnikov. Prav zato je bil po obisku mesec april številčno najbogatejši, odkar vodim statistiko: kar 3713 pohodnikov sem naštel po vpisni knjigi. S ploščadi se ob lepem vremenu ponuja prelep razgled po dolini reke Save vse do Kamniško-Savinjskih Alp, Orlice in tudi na Hrvaško.

Med posamezniki je dosegla največ obiskov Irena Zagorc, (380 vzponov), takoj za njo pa so Mimica Barkovič, Cene, ki ne vpiše priimka, in Milan Cvetkovič.

Pohodniki, želim vam varen korak in vas prosim, da se vpisujete. Morda bomo dosegli rekord iz leta 2019, ko je bilo na naši »hišni gori« kar 34.666 obiskovalcev.

DOBRO JE VEDETI

Članarina v letu 2025

Podrobnosti in ugodnosti, ki jih prinaša članstvo, najdete na spletni strani PZS v poglavju o članarini. Planinska članarina je veljavna od dneva včlanitve do 31. januarja 2026. Člansko zavarovanje je neprekinjeno veljavno do 31. januarja 2026, če do takrat podaljšate tudi članstvo. Sicer je veljavno le do 31. decembra 2026.

Prispevek 1 € za Sklad planinskih koč je ponovno vključen v članarino.

Lačna koza / Foto Tadeja Ris Koler

Kategorija članstvaČlanarina
2025

A	polnoletna oseba, aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z največjim obsegom ugodnosti	68,00 €
A/d in A/i	družinski popust, popust za invalide	61,80 €
B	polnoletna oseba, aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z osnovnim obsegom ugodnosti	32,00 €
B/d in B/i	družinski popust, popust za invalide	25,80 €
B1	polnoletna oseba, starejša od 65 let z osnovnim obsegom ugodnosti	24,00 €
S+Š	srednješolec ali oseba s statusom študenta do vključno 26. leta starosti z osnovnim obsegom ugodnosti	21,00 €
S+Š/d in S+Š/i	družinski popust, popust za invalide	17,00 €
P+O	predšolski ali osnovnošolski otrok in mladostnik	9,00 €
P+O/d in P+O/i	družinski popust, popust za invalide	7,20 €
IN	oseba s posebnimi potrebami, brez poslovne sposobnosti	9,00 €
IN/d	družinski popust	7,20 €

ČLANARINO LAHKO PORAVNATE:

- **na sedežu društva** v Brežicah, Cesta bratov Milavcev 18 (nogometni stadion Brežice, 1.nadstropje), in sicer v času od 7. 1. 2025 do 31. 3. 2025 vsak torek med 16.00 in 18.00; od 1. 4. 2025 do 30. 6. 2025 pa vsak 1.torek v mesecu od 16.00 do 18.00.
- pri poverjenici **Darinki Suša** vsak torek na izletu – velja za Torkarje;
- **pri mentorical** v osnovnih šolah – velja za osnovnošolce in njihove družinske člane;
- **na TR društva SI56 6100-0001-6777-176** (Delavska hranilnica). Pri namenu plačila **nujno** navedite: **članarina 2025**. Napišite tudi vse osebe in vrsto članarine za posameznega člana (na primer: Jan Novak A/d, Metka Novak B/d, Lina Novak P+O/d, Novak S+Š/d).

Dodatne informacije lahko dobite pri **blagajničarki Jožici Dražil**, telefon: **051/810 038** ali e-naslov: **jozica.drazil@gmail.com**.

Pomembno!

Vsi, ki se včlanjujete prvič, se obvezno oglasite v pisarni v času pobiranja članarine ali pa se o plačilu po telefonu dogovorite z blagajničarko. Pri prvem vpisu je namreč potrebno podpisati **pristopno izjavo**, ki jo moramo evidentirati na PZS.

Seznam vodnikov s kontakti

Po pravilniku o vodnikih PZS, potrjenem na UO PZS 4. 1. 1922, so vodniki glede usposobljenosti in pristojnosti uvrščeni v dve stopnji:

- strokovni delavec v športu 1,
- strokovni delavec v športu 2.

V društvu imamo 10 vodnikov 2. stopnje, 6 vodnikov 1. stopnje.

Zap. št.	Ime in priimek	Strokovni del. v športu	S stopnja – a kategorija	Telefon	E-pošta
1	Anica Hribar	2	BB kopenske	041 662 055	anica.hribar@gmail.com
2	Anton Hribar	2	BB kopenske	041 365 642	tonihribar64@gmail.com
3	Anton Jesenko	2	BB kopenske	051 323 335	tone.jesenko@gmail.com
4	Bojan Jevševar	2	BB kopenske	031 373 328	bojanokb@gmail.com
5	Franci Kržan	2	BB kopenske	041 638 911	stemat@gmail.com
6	Franc Petelinc	2	BB kopenske	030 383 577	petelinc@gmail.com
7	Marija Novak	2	BB kopenske	040 655 903	novak.mia44@gmail.com
8	Martin Vimplošek	2	BB kopenske	031 132 577	tine.vimpolsek@gmail.com
9	Nuša Rožman	2	BB kopenske	031 596 162	nusa.rozman@gmail.com
10	Marko Gramc	1 2	aA B pripravik	040 870 622	marko.gramc@gmail.com
11	Sara Gregl	1	AA	031 422 646	sara.gregl@gmail.com
12	Nadja Ivšič	1	AA	031 647 825	nadja.ivsicc@gmail.com
13	Matej Mlakar	1	AA	068 160 981	matej0104@gmail.com
14	Mojca Šterk	1	AA	031 594 315	mojca.sterk1@gmail.com
15	Natalija Vahčič	1	AA	041 913 158	natalija.vahcicc@gmail.com
16	Leja Lopatič	1	AA	070 267 868	lopaticleja@gmail.com

Program de la 2025

Planinsko društvo Brežice Koledar tur 2025 1/2

Vodniki z doseženo stopnjo:

1/2) M. Gramc	Marko GRAMC	040 870 622	
1	S. Gregi	Sara GREGL	031 422 846
2	N. Hribar	Nuša HRIBAR	041 662 655
2	T. Hribar	Tom HIRBAR	041 385 642
1	N. Vrhnič	Nadja VRHNIČ	031 647 825
2	T. Jesenko	Tone JESENKO	051 323 335
2	B. Jevšvar	Bojan JEVIŠVAR	031 373 328
2	F. Kržan	Franci KRŽAN	041 638 911
1	L. Lopatič	Leja LOPATIČ	070 267 868
2	M. Milakar	Matej MILAKAR	068 160 881
2	M. Novak	Mija NOVAK	040 655 903
2	Franci PETELINC	Franci PETELINC	030 383 577
2	N. Rozman	Nuša ROZMAN	031 596 162
1	M. Šterk	Mojca ŠTERK	031 594 315
1	N. Vahčič	Natalija VAHČIČ	041 913 158
2	T. Vimpolšek	Tinko VIMPOLŠEK	031 332 577

Poti (PZS sl):

SPP	Slovenska planinska pot
RSP	Razširjena Slovenska planinska pot
ZPP	Zasavška planinska pot
BPP	Brežiška planinska pot

Gorovje:

GNS	Goriško, Notranjsko in Snežniško
JUA	Julijske Alpe
KAR	Karavanke
POH	Pohorje, Druvinjske gorice in Haloze
POD	Posavsko hribovje in Dolenski
PLJ	Polhograjsko hribovje in Ljubljana
PRE	Prekmurje
SLG	Slovenske gorice, Strojna, Košenjak in Kočjak
ŠLC	Škofjeloško, Cerkljansko in Jelovica

Pomen barv:

	društveni izleti
	mladinski odsek
	študentski izleti
	tradicionalni izlet
	naravovarstveni izlet
	srečanje
	tabor
	torkarji
	navihanci
	ostalo

FEBRUAR

sob., 01.	Cerk (Gorenica) [1192 m]	RSP
ned., 02.	Novoletni pohod na Kum [1220 m]	ZPP
pet., 03.	Pust-Osredek	POD
sob., 04.	Gadova peč-Planina	POD
ned., 05.	Srečanje Zasavskih planincev na Bohorju [896 m]	ZPP
pet., 06.	Velika Kapela [1158 m]	POD
pet., 07.	Zbor članov PDB	
sob., 08.	Pršernov dan, slovenski kulturni praznik	
ned., 09.	Velika Kapela [1158 m]	
pon., 10.	Piščice-grad	POD
tor., 11.	Polna luna	POD
sre., 12.	Polna luna	POD
čet., 13.	Polna luna	POD
pet., 14.	Dražgoše	RSP
sob., 15.	Donačka gora [884 m]	RSP
ned., 16.	Artiče po sadjarski	POD
pon., 17.	Jablancia-Bohor	POD
tor., 18.	Medvedov pohod, drugi del	POD
sre., 19.	Poloma s Poloma	RSP
čet., 20.	Krim [1407 m]	RSP
pet., 21.	Rojstni dnevi	
sob., 22.	Dečno selo-Veseli vrh	POD
pon., 23.	Bolnica Franja [601 m]-Ermanovec [1026 m]	SPP
tor., 24.	Mostec-Dobova	POD
sre., 25.	Mostec-Dobova	POD
čet., 26.	Trdinov vrh [1178 m]	RSP
pet., 27.	Krška vas-Stankovo	POD
pon., 28.	Krška vas-Stankovo	POD
sre., 29.	Krška vas-Stankovo	POD
čet., 30.	Krška vas-Stankovo	POD
pet., 31.	Krška vas-Stankovo	POD

APRIL

tor., 01.	Malence-Mrzlava vas-Globočice	POD
sre., 02.	Toplišča-Andrejev dom na Slernu	POD
čet., 03.	Koče-Veliki vrh [2088 m]	RSP
pet., 04.	Dvodnevni izlet	
sob., 05.	N. Vahčič	
ned., 06.	Kozara (BiH)	
pet., 07.	Smokuški vrh čez Breznške peči [1122 m]	
sob., 08.	Zasavska sveta gora [852 m]	ZPP
ned., 09.	Štocijanske jame-Artiče	POD
pon., 10.	L. Vahčič	
tor., 11.	L. Vahčič	
sre., 12.	Naaravovarstveni izlet - Pot ob ribniku v Trebach	
čet., 13.	Polna luna	POD
pet., 14.	Polna luna	POD
sob., 15.	Polna luna	POD
ned., 16.	Polna luna	POD
pon., 17.	Laze-Jovški dom	POD
tor., 18.	Laško-Hum [583 m]-viak	POD
sre., 19.	Boč-Donačka gora	SPP
čet., 20.	Boč-Donačka gora	SPP
pet., 21.	Boč-Donačka gora	SPP
sob., 22.	Boč-Donačka gora	SPP
ned., 23.	Boč-Donačka gora	SPP
pon., 24.	Boč-Donačka gora	SPP
tor., 25.	Boč-Donačka gora	SPP
sre., 26.	Boč-Donačka gora	SPP
čet., 27.	Boč-Donačka gora	SPP
pet., 28.	Boč-Donačka gora	SPP
pon., 29.	Boč-Donačka gora	SPP
tor., 30.	Boč-Donačka gora	SPP
sre., 31.	Boč-Donačka gora	SPP

MAY

čet., 01.	Praznik dela	
pet., 02.	Praznik dela	
sob., 03.	Polna luna	
ned., 04.	Polna luna	
pon., 05.	Polna luna	
tor., 06.	Polna luna	
sre., 07.	Polna luna	
čet., 08.	Polna luna	
pet., 09.	Polna luna	
sob., 10.	Polna luna	
ned., 11.	Polna luna	
pon., 12.	Polna luna	
tor., 13.	Polna luna	
sre., 14.	Polna luna	
čet., 15.	Polna luna	
pet., 16.	Polna luna	
sob., 17.	Polna luna	
ned., 18.	Polna luna	
pon., 19.	Polna luna	
tor., 20.	Polna luna	
sre., 21.	Polna luna	
čet., 22.	Polna luna	
pet., 23.	Polna luna	
sob., 24.	Polna luna	
ned., 25.	Polna luna	
pon., 26.	Polna luna	
tor., 27.	Polna luna	
sre., 28.	Polna luna	
čet., 29.	Polna luna	
pet., 30.	Polna luna	
sob., 31.	Polna luna	

JUNIJ

ned., 01.	Porezen [1630 m]	SPP
pon., 02.	Bizeljski grad-Pečine	POD
tor., 03.	Bizeljski grad-Pečine	POD
sre., 04.	od Klopce do Klopce	POD
čet., 05.	od Klopce do Klopce	POD
pet., 06.	od Klopce do Klopce	POD
sob., 07.	od Klopce do Klopce	POD
ned., 08.	Binkošti	
ned., 09.	Goriško-Sotinski breg, Trdnjava-Tromejniki	PRE
pon., 10.	T. Jesenko	
tor., 11.	Kostanjevica-Lurd	POD
sre., 12.	Polna luna	POD
čet., 13.	Polna luna	POD
pet., 14.	Polna luna	POD
sob., 15.	Polna luna	POD
ned., 16.	Polna luna	POD
pon., 17.	Polna luna	POD
tor., 18.	Polna luna	POD
sre., 19.	Polna luna	POD
čet., 20.	Polna luna	POD
pet., 21.	Polna luna	POD
sob., 22.	Polna luna	POD
ned., 23.	Polna luna	POD
pon., 24.	Polna luna	POD
tor., 25.	Polna luna	POD
sre., 26.	Polna luna	POD
čet., 27.	Polna luna	POD
pet., 28.	Polna luna	POD
pon., 29.	Polna luna	POD
tor., 30.	Polna luna	POD
sre., 31.	Polna luna	POD

JULIJ

tor., 01. Outsider 7. Jezerško	KAR	
sre., 02. poti vseh težavnosti	KSA	
čet., 03.	M. Miklar	
pet., 04.	F. Kržan	
pon., 05.	F. Petelinc	32
sre., 06.		
čet., 07.		
pet., 08.		
pon., 09. Spik [2472 m]	RSPP	
sre., 10. zelo zahtevna tura	JUA	
čet., 11.	M. Novak	
pet., 12.	M. Gramc	28
pon., 13.		
sre., 14.		
čet., 15.		
pet., 16.		
pon., 17. Polna luna	POD	
sre., 18. lahka tura		
čet., 19.		
pet., 20.		
pon., 21. Družinski planinski labor,		
tor., 22. Zgornje Jezerško		29
sre., 23. poti vseh težavnosti		
čet., 24.		
pet., 25.		
pon., 26. Viš / Jof Fuat (2666 m),	KAR	
sre., 27. Veliki Nabois / Monte	KSA	
čet., 28. Nabois grande (2313 m)		
pet., 29. zelo zahtevna tura	ITA	
pon., 30.	M. Miklar	
sre., 31.	T. Hribar	
čet., 32.		

AUGUST

pet., 01.		
pon., 02. Bavški Grintavec [2347 m]	RSPP	
sre., 03. zahtevna tura	JUA	
čet., 04.	F. Kržan	
pet., 05.	F. Petelinc	32
pon., 06.		
sre., 07.		
čet., 08.		
pon., 09. Prisojnik, čez okno [2547 m]	SPP	
sre., 10. zelo zahtevna tura	JUA	
čet., 11.	M. Novak	
pet., 12.	N. Ivšič	
pon., 13. Polna luna	JUA	
sre., 14. lahka tura		
čet., 15.		
pet., 16.		
pon., 17. Tabor za odrasle	POD	
tor., 18. Kranjska gora		33
sre., 19. ali Logarska dolina		
čet., 20. poti vseh težavnosti		
pet., 21.	T. Hribar	
pon., 22. Marijino vnebovzečje		
sre., 23. Petacek [3283 m] ali		
čet., 24. Hoher Sonnblick [3106 m]		
pet., 25. zahtevna tura	AVS	
pon., 26.	M. Miklar	
sre., 27.	T. Hribar	
čet., 28.		
pet., 29.		
pon., 30.		
sre., 31.		
čet., 32.		
pet., 33. Triglav [2864 m]	RSPP	
sre., 34. zelo zahtevna tura	JUA	
čet., 35.	B. Jevševar	
pet., 36.	N. Hribar	
pon., 37.		
sre., 38.		
čet., 39.		
pet., 40.		

SEPTEMBER

pon., 01.		
tor., 02. Spizek (Kerinov križ) [686 m]	POD	
sre., 03. lahka tura		
čet., 04.		
pon., 05. Tabor v Dolomitih s		
sre., 06. PD Lisca Sevnica		
čet., 07. poti vseh težavnosti	ITA	
pon., 08. Grobničje Alpe		
sre., 09. zahtevna tura		
čet., 10.	L. Zveglje	
pet., 11. Polna luna	HRV	
pon., 12. lahka tura		
sre., 13.	M. Ivšič	
čet., 14.	T. Hribar	
pet., 15.		
pon., 16. Resevna [682 m]–viak	POD	
tor., 17. lahka tura		
sre., 18.		
čet., 19.		
pet., 20.		
pon., 21. Rodica [1.966 m]–Črna	SPP	
sre., 22. prst	JUA	
čet., 23.		
pet., 24.		
pon., 25. Izlet v neznano		
tor., 26. lahka tura		
sre., 27.	S. Gregl	
čet., 28.	M. Šterk	
pet., 29.		
pon., 30. Kapele–Jovsi	POD	
sre., 31. lahka tura		
čet., 32.		
pet., 33.		
pon., 34. Planina Prevala	SPP	
sre., 35. zahtevna tura		
čet., 36.	L. Lopatič	
pet., 37.	M. Gramc	
pon., 38. Uskovnica [1154 m]–	KAR	
sre., 39. Planina Zajamniki [1280 m]		
čet., 40. lahka tura		
pet., 41.	T. Hribar	
pon., 42. Dvoredni pohod na	JUA	
sre., 43. Kum [1220 m]		
čet., 44.	N. Vahčić	
pet., 45. Restorice	POD	
pon., 46. Vel. Cirmnik (kostanjev piknik)		43
sre., 47. lahka tura		
čet., 48.		
pet., 49.		
pon., 50. Geoss [645 m]	RSPP	
sre., 51. lahka tura		
čet., 52.		
pet., 53.		
pon., 54. Pot prijateljstva,		
sre., 55. Snežnik–Snježnik		
čet., 56. lahka tura		
pet., 57.	B. Jevševar	
pon., 58. Rojstni dnevi		40
sre., 59.	N. Hribar	
čet., 60.		

OKTOBER

sre., 01.		
čet., 02.		
pet., 03.		
pon., 04. Planina–Glavica	POD	
sre., 05. lahka tura		
čet., 06.		
pon., 07. etapa Haloške pl. poti	POD	
sre., 08. lahka tura		
čet., 09.		
pon., 10. Polna luna	POD	
sre., 11. zahtevna tura		
čet., 12.		
pet., 13. Soriška planina (avobus)	JUA	
pon., 14. lahka tura		
sre., 15. Ostrež–Kum [1220 m]	POD	
čet., 16.		
pet., 17.		
pon., 18. Martinov pohod,		
sre., 19. lahka tura		
čet., 20.		
pon., 21. Resevna [682 m]–viak	POD	
sre., 22. lahka tura		
čet., 23.		
pet., 24.		
pon., 25. Vejna–Prosek–Primožev	POD	
sre., 26. križ–Nabrežina		
čet., 27.		
pet., 28.		
pon., 29. Jesenko		42
sre., 30. Borut V.		
čet., 31.		
pet., 32.		
pon., 33. Sromlje–Orfica	POD	
sre., 34. lahka tura		
čet., 35.		
pet., 36.		
pon., 37. Begušnjšča [2060 m]–	SPP	
sre., 38. Planina Prevala		
čet., 39. zahtevna tura		
pet., 40.	L. Lopatič	
pon., 41. Uskovnica [1154 m]–	KAR	
sre., 42. Planina Zajamniki [1280 m]		
čet., 43. lahka tura		
pet., 44.	T. Hribar	
pon., 45. Dvoredni pohod na	JUA	
sre., 46. Kum [1220 m]		
čet., 47.	N. Vahčić	
pet., 48. Restorice	POD	
pon., 49. Vel. Cirmnik (kostanjev piknik)		43
sre., 50. lahka tura		
čet., 51.		
pet., 52.		
pon., 53. Geoss [645 m]	RSPP	
sre., 54. lahka tura		
čet., 55.		
pet., 56.		
pon., 57. Pot prijateljstva,		
sre., 58. Snežnik–Snježnik		
čet., 59. lahka tura		
pet., 60.	B. Jevševar	
pon., 61. Rojstni dnevi		40
sre., 62.	N. Hribar	
čet., 63.		

NOVEMBER

sob., 01. Dan spomina na mrtve		
ned., 02.		
pon., 03.		45
tor., 04. Planina–Glavica	POD	
sre., 05. lahka tura		
čet., 06.		
pon., 07. etapa Haloške pl. poti	POD	
sre., 08. lahka tura		
čet., 09.		
pon., 10. Polna luna	POD	
sre., 11. zahtevna tura		
čet., 12.		
pet., 13. Soriška planina (avobus)	JUA	
pon., 14. lahka tura		
sre., 15. Ostrež–Kum [1220 m]	POD	
čet., 16.		
pet., 17.		
pon., 18. Martinov pohod,		
sre., 19. lahka tura		
čet., 20.		
pon., 21. Resevna [682 m]–viak	POD	
sre., 22. lahka tura		
čet., 23.		
pet., 24.		
pon., 25. Vejna–Prosek–Primožev	POD	
sre., 26. križ–Nabrežina		
čet., 27.		
pet., 28.		
pon., 29. Jesenko		42
sre., 30. Borut V.		
čet., 31.		
pet., 32.		
pon., 33. Sromlje–Orfica	POD	
sre., 34. lahka tura		
čet., 35.		
pet., 36.		
pon., 37. Begušnjšča [2060 m]–	SPP	
sre., 38. Planina Prevala		
čet., 39. zahtevna tura		
pet., 40.	L. Lopatič	
pon., 41. Uskovnica [1154 m]–	KAR	
sre., 42. Planina Zajamniki [1280 m]		
čet., 43. lahka tura		
pet., 44.	T. Hribar	
pon., 45. Dvoredni pohod na	JUA	
sre., 46. Kum [1220 m]		
čet., 47.	N. Vahčić	
pet., 48. Restorice	POD	
pon., 49. Vel. Cirmnik (kostanjev piknik)		43
sre., 50. lahka tura		
čet., 51.		
pet., 52.		
pon., 53. Geoss [645 m]	RSPP	
sre., 54. lahka tura		
čet., 55.		
pet., 56.		
pon., 57. Pot prijateljstva,		
sre., 58. Snežnik–Snježnik		
čet., 59. lahka tura		
pet., 60.	B. Jevševar	
pon., 61. Rojstni dnevi		40
sre., 62.	N. Hribar	
čet., 63.		

DECEMBER

pon., 01.		
tor., 02. Po Vrbinji–nasip	POD	
sre., 03. lahka tura		
čet., 04.		
pon., 05. Polna luna	POD	
sre., 06. lahka tura		
čet., 07.		
pet., 08. Vodniški izlet		
pon., 09. lahka tura		
sre., 10.		
čet., 11.		
pet., 12.		
pon., 13. Kopitnik [910 m]	POD	
sre., 14. zahtevna tura		
čet., 15.		
pet., 16.	F. Kržan	
pon., 17. Kapele–Jovsi (Rudi)	POD	
sre., 18. lahka tura		
čet., 19.		
pet., 20.		
pon., 21. Vel. Cirmnik [630 m]	BPP	
sre., 22. lahka tura		
čet., 23.	M. Gramc	
pet., 24.	M. Šterk	
pon., 25. Zaključni pohod	POD	
sre., 26. lahka tura		
čet., 27.		
pet., 28. Dan samostojnosti in enotnosti		
pon., 29. Pohod na Polom s		
sre., 30. PD Polom		
čet., 31. lahka tura		
pet., 32. T. Vimpolšek		
pon., 33. zunanjji vod.	POD	
sre., 34.		

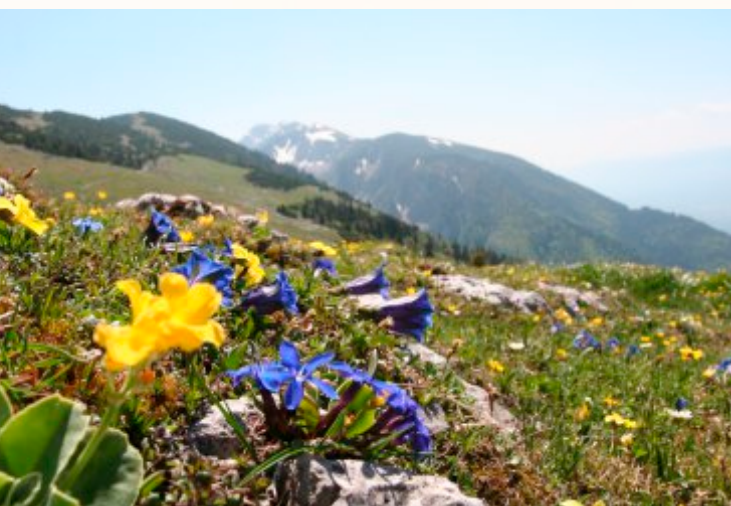

Laura Rueh / Foto Meho Tokić

Odsek markacisti

Odsek markacistov bo ob potrditvi predloga na zboru članov ob koncu januarja 2025 prevzela Laura Rueh. Načrtujejo naslednja opravila:

- udeležba na zboru markacistov MDO; prvo nedeljo v marcu bo gostitelj srečanja PD Brežice,
- urejanje in označevanje nove poti na Veliki vrh – tolar (uradno registrirana na PZS 2024),
- udeležba na tradicionalni čistilni akciji PD Brežice,
- udeležba na zboru slovenskih markacistov s skupno delovno akcijo,
- udeležba markacistov PD Brežice na izobraževanju,
- urejanje in označevanje poti za pohod Po poteh Brežiške čete,
- obnova markacij in urejanje poti na območju PD Brežice,
- nabava novih smernih tabel ter orodja za potrebe markacistov,
- nabor novih članov za markaciste PD Brežice.

Struška od zadaj, Stol / Foto Jože Hartman

Odsek za varstvo narave

Tudi v letu 2025 načrtujemo čistilno akcijo. Obiskali bomo kraj Trebče na Kozjanskem in se podali po tamkajšnji krožni poti. Ustavili se bomo v nekdanji Kolarjevi hiši, kjer se bomo v muzeju Žabja domačija poučili o 14 vrstah dvoživk, ki živijo na območju Kozjanskega parka.

FINANČNI NAČRT ZA LETO 2025

PRIHODKI

1. Prihodki od članarin	9.200,00
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	4.600,00
3. Prispevki udeležencev taborov	15.500,00
4. Donacije	800,00
5. Sponzorska sredstva	2.000,00
6. Drugi prihodki	5.100,00

PRIHODKI SKUPAJ 37.200,00 EUR

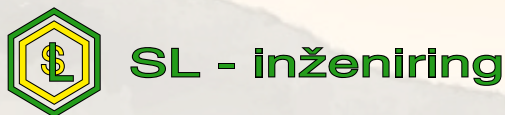
Upravni odbor
Planinskega društva Brežice

ODHODKI

1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	4.000,00
2. Izobraževanje planinskega kadra	1.500,00
3. Stroški planinskega taborjenja	16.270,00
4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	1.500,00
5. Kilometrina članov PD	400,00
6. Najemnina poslovnega prostora	240,00
7. Stroški za delovanje društva	2.000,00
8. Stroški banke za vodenje računa	250,00
9. Telefonija in internet	140,00
10. Priprava in oblikovanje Planinskih utrinkov	2.100,00
11. Drugi materialni stroški	3.800,00
12. Nakup opreme	2.000,00
13. Nakup opreme	2.000,00

ODHODKI SKUPAJ 37.200,00 EUR

Za izid 39. številke Planinskih utrinkov se zahvaljujemo našim zvestim podpornikom.

TISK BREZ OMEJITEV. VIKOM.SI

*Planinski utrinki 2025, št. 39
Glasilo Planinskega društva Brežice*

*Planinsko društvo Brežice
Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice*

<i>Urednica:</i>	<i>Milena Jesenko</i>
<i>Člani uredniškega odbora:</i>	<i>Anica Hribar, Mojca Šterk</i>
<i>Jezikovni pregled</i>	<i>Milena Jesenko</i>
<i>Slika na naslovnici:</i>	<i>Zimska idila na Soriški planini / Foto Matej Petrič</i>
<i>Slika na zadnji strani:</i>	<i>Na Golici / Foto Natalija Vahčič</i>
<i>Oblikovanje in prelom:</i>	<i>Vikom, Mojca Libenšek s.p.</i>
<i>Tisk:</i>	<i>Vikom, Mojca Libenšek s.p.</i>
<i>Naklada:</i>	<i>220 izvodov</i>

Glasilo je brezplačno. Delo uredniškega odbora, jezikovni pregled in fotografije niso honorirani. Oblikovanje in tisk sofinancirajo donatorji in sponzorji.

